

The Project Gutenberg eBook of Kauhun laakso 2: Salaseuralaiset, by Arthur Conan Doyle

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kauhun laakso 2: Salaseuralaiset

Author: Arthur Conan Doyle
Translator: Timo Tuura

Release date: July 30, 2016 [EBook #52678]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KAUHUN LAAKSO 2: SALASEURALAISET ***

Produced by Juha Kiuru

KAUHUN LAAKSO II

Salaseuralaiset

Kirj.

Conan Doyle

Suom. Timo Tuura

Helsingissä, Kustannusosakeyhtiö Kirja, 1915.

SISÄLLYS:

1. Mies. 2. Päämestari. 3. Osasto 341, Vermissä. 4. Kauhun Laakso. 5. Synkin hetki. 6. Vaara. 7. Birdy Edwardsin sadin.

I LUKU.

Mies.

Oli helmikuun neljäs päivä vuonna 1875. Talvi oli ollut ankara ja lunta oli syvästi Gilmerton-vuorten rotkoissa. Höyryaura oli kuitenkin pitänyt rautatien lumesta vapaana ja iltajuna, joka yhdistää laajat kivihiilenkaivuuta ja rautateollisuutta harjoittavat uutisasutukset, kulki hitaasti huohottaen jyrkkää mäkeä, joka vie Stagvillestä tasangolla Vermissaan, keskuskuntaan Vermissa-laakson perukassa. Tältä kohdalta rupeaa rata kulkemaan alaspäin Bartonin Ristitielle, Helmdalen ja Mertonin pelkkää maanviljelystä harjoittavaan piirikuntaan. Se oli yksiraiteinen rata, mutta jokaisessa kaksilla kiskoilla varustetussa yhtymäkohdassa, ja niitä oli paljon, pitkä rivi hiilillä ja raudalla lastattuja tavaravaunuja kertoi kätketystä rikkaudesta, joka oli tuonut raa'at asujamet ja hyörivän elämän tähän Amerikan Yhdysvaltojen autoimpaan kolkkaan.

Hän oli verevä, keskikokoinen nuori mies, arvattavasti lähellä kolmeakymmentä. Hänellä on suuret, älykkäät, hyväntuuliset harmaat silmät, jotka välähtivät tutkivasti silloin tällöin, kun hän silmälasiansa läpi katsoi ihmisiä ympärillään. On helppoa nähdä, että hän on luonteeltaan seuraarakastava ja mahdollisesti suora, halukas olemaan hyvissä väleissä kaikkien kanssa. Kuka tahansa saattoi päästä hänen tuttavakseen, koska hän oli tavoiltaan seura-ihminen ja luonteeltaan avomielinen, nopsa lausumaan sukkeluuksia ja hymyilemään. Ja kuitenkin henkilö, joka tutki häntä tarkemmin, saattoi huomata hänen leukansa lujapiirteisyyden ja julman kovuuden suupielissä, joka ilmaisi että tässä miehessä oli kätkettyjä syvyyksiä ja että tämä miellyttävä ruskeatukkainen nuori irlantilainen luultavasti saattoi jättää hyvin hauskat tai hyvin ikävät muistot seuraan, johon oli liittynyt.

Lausuttuaan koetteeksi pari huomautusta lähimmälle kaivostyömiehelle ja saatuaan vain lyhyitä juroja vastauksia, matkustaja tyytyi epämieluisaan äänettömyyteen tuijottaen ulos akkunasta yksitoikkoiseen maisemaan. Näköala ei ollut ilahuttava. Yltyvässä hämärässä vilkkuivat sulatusuunien punaiset tulet mäkien rinteillä. Suuria kuona- ja tiilikasoja tuli näkyviin — kummallakin puolella ja niiden yläpuolella kivihiilikaivosten korkeat aukot.

Nuori matkustaja katseli tätä kolkkoa seutua vastenmielisyyttä ja mielenkiintoa ilmaisevin kasvoin, jotka osoittivat, että näky oli hänelle outo. Vähän väliä hän otti taskustaan muistikirjan, johon katsoi ja jonka reunoihin kirjoitti jotakin. Kerran hän otti vyöstään esineen, jota tuskin olisi odottanut näkevänsä niin lempeännäköisen miehen hallussa. Se oli revolveri suurinta kokoa. Kun hän käänsi sen vinosti valoon päin, ilmaisi vaskisten patruunahylsyjen reunojen välähdys, että siinä oli täydet panokset. Hän pani sen nopeasti takaisin salataskuunsa, mutta muuan työmies, joka oli istunut läheiselle penkille, oli jo ennättänyt sen huomata.

— Hoi, toveri! sanoi hän. Näytte olevan varustautunut ja valmis.

Nuori mies hymyili näyttäen olevan hämillään.

— Niin, sanoi hän; tarvitsemme niitä toisinaan siellä mistä tulen.

— Ja mistä tulette.

— Viimeksi Chicagosta.

— Oletteko vieras näillä mailla?

— Olen.

— Saattepa nähdä, että tarvitsette sitä täälläkin, sanoi työmies.

— Ah! Niinkö? Nuoren miehen mielenkiinto näytti heränneen.

— Ettekö ole kuullut mitään tšekäläisistä tapauksista?

— En mitään erikoista.

— Mitä, luulin, ettei muusta puhuttaisikaan maassa. Saatte piankin kuulla. Mikä sai teidät tulemaan tänne?

— Kuulin, että täällä olisi aina työtä halukkaalle miehelle.

— Oletteko ammattiyhdistyksen, Labour Unionin jäsen?

— Tietysti.

— No, sitten kyllä saatte työtä. Onko teillä ystäviä?

— Ei vielä, mutta aijon niitä hankkia.

— Millä tavoin?

— Kuulun Vanhaan Vapaiden Miesten Liittoon. Ei ole kaupunkia, jossa ei olisi haaraosastoa ja joka haaraosastosta löydän ystäviä.

Nämät sanat vaikuttivat kummallisesti hänen puhekuppaniinsa. Hän silmäili epäluuloisesti muita vaunussa olijoita. Kaivostyömiehet kuiskailivat yhä keskenään. Molemmat poliisiupseerit torkkuivat. Hän tuli ja istuutui nuoren matkustajan viereen ja ojensi kätensä.

— Paiskatkaapas kättä, sanoi hän.

He vaihtoivat kädenpuristuksen.

— Huomaan, että puhutte totta. Mutta on hyvä varmistautua.

Hän kohotti oikean kätensä oikeaan silmäkulmaansa. Matkustaja kohotti heti vasemman kätensä vasempaan silmäkulmaansa.

— Pimeät yöt ovat epämiellyttävät, sanoi työmies.

— Kyllä, vieraiden työskennellä, vastasi toinen heti.

— Se riittää. Olen Veli Scanlan, haaraosasto 341, Vermissa Laaksossa. Hauskaa nähdä teitä tällä seudulla.

— Kiitos. Olen Veli Mc Murdo, haaraosasto 29, Chicagossa. Päämestari J. H. Scott. Mutta olipa minulla onni, kun tapasin veljen niin pian.

— No, täällä on meitä paljon. Saattepa nähdä, ettei Liitto ole missään muualla Yhdysvalloissa niin lukuisa ja mahtava kuin täällä Vermissan laaksossa. Mutta me kyllä tarvitsemme teidän kaltaisianne nuoria miehiä. En saata käsittää, ettei Labour Unioniin kuuluvalle reippaalle miehelle ole työtä Chicagossa.

— Minulla oli yllin kyllin työtä.

— Miksi sitten läksitte pois.

Mc Murdo nyökähytti päätään poliiseihin päin ja hymyili.

— Luulenpa, että nuo miehet olisivat hyvillään jos tietäisivät.

Scalan ähkäsi myötätuntoisesti.

— Olitteko pulassa? kysyi hän kuiskaten.

— Kovassa pulassa.

— Vankeusrangaistusko uhkasi?

— Niin, ja kuolema.

— Ei kai murhasta?

— On aikaista puhua sellaisista asioista, sanoi Mc Murdo ja hänen kasvoillaan oli ilme kuin miehellä, joka on tullut sanoneeksi enemmän kuin on aikonut. Minulla oli oma pätevä syyni lähteä Chicagosta ja se saa riittää teille. Kuka te olette, että uskallatte kysyä sellaisia asioita?

Hänen harmaat silmänsä säihkyivät äkillistä ja vaarallista suuttumusta silmälasien takaa.

— Kaikki hyvin, toveri. En tahtonut loukata. Poikien mielestä ette ole sen huonompi vaikka olisitte tehnyt mitä tahansa. Minne nyt aijotte?

— Vermissaan.

— Se on kolmas asema. Mihin aijotte asettua asumaan?

Mc Murdo otti taskustaan kirjekuoren ja vei sen lähelle huonosti valaisevaa öljylamppua.

— Tässä on osoite — Jacob Shafter, Sheridankatu. Se on täyshoitola, jota muuan tuttavani Chicagossa minulle suositteli.

— En tunne sitä, mutta Vermissa ei olekaan minun aluettani. Minä asun Hobson's Patchissa ja tässä minun on lähdettävä. Mutta haluan antaa teille pienen neuvon ennenkuin eroamme. Jos joudutte pulaan Vermissassa, niin menkää suoraa Liittotalolle tapaamaan pomo Mc Gintya. Hän on Vermissan osaston päämestari, eikä tällä seudulla tapahdu mitään vastoin Mustan Jack Mc Gintyn tahtoa. Sen pituinen se, toveri. Ehkä tapaamme toisemme osastossa jonakin iltana. Mutta muistakaa sanani: jos joudutte pulaan, niin menkää Pomo Mc Gintyn luo.

Scanlan lähti ja Mc Murdo jäi taas yksin hautomaan ajatuksiaan. Yö oli jo tullut ja lukuisten sulattimien tulet loimusivat ja karkeloivat pimeässä. Synkkää taustaa vasten näkyi tummia haamuja, jotka kumartuivat ja ponnistivat, kääntyivät ja vetivät aina väkipyörien ja vintturien liikkeiden mukaan, ikuisen kolinan ja jyrinän heidän työtään säestäissä.

— Arvaan että helvetti mahtaa näyttää jotakuinkin tuollaiselta, kuului joku sanovan.

Mc Murdo kääntyi ja näki toisen poliiseista siirtyneen penkille ja tuijottavan tulierämaahan.

— Totta tosiaankin, sanoi toinen poliisimies, minäkin arvelen, että helvetin täytyy olla tuontapaisen. Ja jos siellä alhaalla on pahempia piruja kuin muutamat, joiden nimet tiedämme, niin kyllä minä suuresti hämmästyin. Arvaan että olette muukalainen täällä, nuori mies.

— No, entä sitten, vastasi Mc Murdo äkeän kopeasti.

— Älkää suuttuko, vieras, sanoi toinen. Varoitimme vain teitä omaksi hyödyksenne, kun näimme teidän olevan vieraan tällä paikkakunnalla, kuten itsekin äsken myönsitte.

— Olen vieras paikkakunnalla, mutta te ja teidän kaltaisenne ette ole minulle outoja, huusi Mc Murdo raivokkaana. Arvaan että olette samallaisia kaikkialla, tyrkyttäen neuvoja, joita ei kukaan pyydä.

Ennenkuin Mc Murdo oli jalallaankaan astunut Vermissaan oli hän siellä rajupäisyydellään päässyt hyvään maineeseen.

Koko seutu oli ollut pelottavan synkkä, mutta kaupunki vei tässä suhteessa vielä voiton. Alhaalla laaksossa oli ainakin jonkinmoista suurpiirteisyyttä. Siellä oli suuret tulet ja leijailevat savupilvet, ihmisvoima ja ihmisäly olivat jättäneet muistomerkkinsä vuoriin, jotka ne olivat pirstoneet suurilla kaivoksillaan. Mutta kaupunki näytti olevan kurjuuden ja likaisuuden hengetön ruumiillistuma. Leveän kadun oli liikenne vatvonut likaiseksi lumitaikinaksi. Jalkakäytävät olivat ahtaat ja kuoppaiset. Lukuisat kaasulyhdyt vaan selvemmin näyttivät pitkän rivin puutaloja, joista jokainen kuisteineen teki kadun vielä siivottomamman ja likaisemman näköiseksi. Kun he lähestyivät kaupungin keskustaa, elähytti näyttämöä rivi kirkkaasti valaistuja myymälöitä.

— Tuossa on Liittotalo, sanoi opas osottaen ravintolaa, joka näytti olevan miltei hotellinkin nimen arvoinen. Jack Mc Ginty on siellä pomona.

— Mikä hän on miehiään? kysyi Mc Murdo.

— Mitä? Ettekö ole milloinkaan kuullut puhuttavan Pomosta?

— Miten olisin voinut kuulla hänestä puhuttavan, kun kuten tiedätte olen vieras täällä seudulla.

— Luulin hänen nimensä tunnetuksi kaikissa valtioissa. Se on siksi usein mainittu sanomalehdissä.

— — Miksi?

— No, kaivosmies hiljensi ääntään — asioitten vuoksi.

— Minkälaisten asioitten?

— Hyvä jumala, herraseni, te olette kovin omituinen, ellette pane pahaksenne. Tällä paikkakunnalla te saatte kuulla vain yhdenlaisista asioista, nimittäin, "Kulkurien", "The Scowrers-miesten" asioista.

— Luulen lukeneeni heistä Chicagossa. Murhaajajoukkio, vai mitä?

— Vaiti, jos henkenne teille on kallis, huudahti kaivosmies pysähtyen säikähdyksissään ja tuijotti hämmästyneenä toveriinsa. Kuulkaahan mies, ette elä vanhaksi tällä seudulla, jos puhutte tuollaisia avoimella kadulla. Moni mies on menettänyt henkensä vähemmästäkin.

— No, enhän minä tiedä mitään heistä. Olen vain lukenut sellaista.

— Enkä minä väitä, ettei olisi totta, mitä olette lukenut. Mies katsoi puhuessaan levottomana ympärilleen tähyttellen varjoja ikäänkuin olisi pelännyt näkevänsä jonkun vaarivan vaaran. Jos tappaminen on murhaamista, silloin täällä, Jumala sen tietää, murhataan ja liiaksikin. Mutta älkää vain mainitko Jack Mc Gintyn nimeä siinä yhteydessä, muukalainen, sillä jokainen kuiskaus tulee hänen korviinsa eikä hän jätä sitä rankaisematta. Tuossa onkin talo, jota etsitte — tuo talo jonkun matkan päässä kadusta. Saatte nähdä, että vanha Jacob Shafter on yhtä kelpo mies kuin ken tahansa tällä seudulla.

— Kiitos, sanoi Mc Murdo ja puristettuaan uuden tuttavansa kättä hän ponnisteli matkalaukku kädessä ylös polkua, joka vei asuinrakennukseen. Hän koputti lujasti ovea. Sen avasi aivan toisenlainen olento kuin hän oli odottanut näkevänsä.

Se oli nainen, nuori ja erinomaisen kaunis. Hän oli ruotsalainen tyyppi, hänellä oli vaalea iho ja vaalea tukka, joille kaunis tumma silmäpari muodosti viehättävän vastakohtan. Hän katseli vierasta hämmästyneenä ja viehättävä hämminki nosti veriaallon hänen kalpeille kasvoilleen. Mc Murdosta tuntui, ettei hän ollut milloinkaan nähnyt kauniimpaa kuvaa kuin nuori tyttö oviaukossa kirkaassa valossa, ja kuvan sai likainen ja kolkko ympäristö näyttämään vielä lumoavammalta. Kaunis, jossakin kaivosten kuonaläjässä kasvava orvokki ei olisi tuntunut odottamattomammalta. Hän oli niin ihastunut että hän tuijotti sanaakaan sanomatta ja tytön täytyi katkaista äänettömyys.

— Luulin isän tulevan, sanoi hän murtaen hiukan ruotsiksi. Tulitteko tapaamaan häntä? Hän on kaupungilla. Odotan häntä kotiin joka minuutti.

Mc Murdo katsoi katsomistaan häneen ihailuaan peittämättä, kunnes tyttö hämillään painoi katseensa alas tämän ylpeän vieraan edessä.

— Ei neiti, sanoi hän viimein, ei ole kiirettä tapaamisella. Mutta taloanne suositettiin minulle asunnoksi. Arvelin, että se miellyttäisi minua ja nyt tiedän että se miellyttää.

— Muodostatte nopeasti mielipiteenne, sanoi tyttö hymyillen.

— Kuka tahansa paitsi sokea saattaisi sen tehdä, vastasi mies.

Tyttö hymyili tälle kohteliaisuudelle.

— Tulkaa sisään, herra, sanoi hän. Olen miss Ettie Shafter, mr Shafterin tytär. Äitini on kuollut ja minä hoidan taloutta. Voitte istua takan ääressä etuhuoneessa, kunnes isä tulee. Kas, siinä hän onkin, voitte sopia asioista hänen kanssaan heti.

Hidasliikkeinen, vanhahko mies tulla kompuroi ylös. Muutamin sanoin Mc Murdo kertoi asiansa. Murphy-niminen mies oli antanut hänelle osoitteen Chicagossa. Tämä oli vuorostaan saanut sen joltakin toiselta. Vanha Shafter suostui heti. Vieras ei tinkinyt, suostui empimättä jokaiseen ehtoon ja näytti olevan rahoissaan. Kahdellatoista dollarilla viikossa, jotka maksettiin etukäteen, hän sai ruoan ja asunnon. Täten Mc Murdo, joka oman tunnustuksensa mukaan oli oikeusviranomaisia paossa, sai asunnon Shafterin katon alla. Tämä oli ensimmäinen askel tiellä, joka vei niin monien ja synkkien tapausten sarjaan ja päättyi vasta kaukaiseen maahan.

II LUKU.

Päämestari.

Mc Murdo oli mies, joka pian tuli huomatuksi. Missä tahansa hän olikin niin hänen ympäristönsä pian tiesi sen. Viikossa oli hänestä tullut tärkein henkilö Shafterin talossa. Heitä oli kymmenen tai kaksitoista täyshoitolaista, mutta he olivat siivoja työnjohtajia tai vaatimattomia kauppalpalvelijoita, aivan toisenlaatuisia kuin nuori irlantilainen. Kun he kokoontuivat yhdessä viettämään iltaa, oli hänen leikinlaskunsa luontevinta, hänen keskustelunsa hauskinda ja hänen laulunsa parasta. Hänellä oli synnynnäiset seurustelulahjat ja hänessä oli vetovoima, joka sai kaikki hänen ympärillään hyvälle tuulelle. Ja kuitenkin hän osoitti yhä uudelleen ja uudelleen, kuten hän oli osoittanut rautatievaunussa, taipumusta äkkiä ja tulisesti suuttumaan, mikä herätti muissa kunnioitusta häntä kohtaan, vieläpä pelkoa. Lakia kohtaan ja kaikkea kohtaan mikä oli sen yhteydessä, hän osoitti katkeraa ylenkatsetta, joka ihastutti toisia ja säikähdytti toisia hänen asuintovereistaan.

Ensi alusta hän osoitti selvästi peittelemättömällä ihailullaan, että talon tytär oli vallannut hänen sydämensä siitä hetkestä alkaen, jolloin hän ensi kerran oli nähnyt hänen kauneutensa ja suloutensa. Hän ei ollut mikään vitkasteleva kosija. Toisena päivänä hän tunnusti tyttölle rakkautensa ja siitä lähtien hän toisti samaa asiaa vähääkään välittämättä siitä, mitä tyttö sanoi lannistaakseen hänen rohkeuttansa.

— Joku toinen! saattoi hän sanoa. No, sitä pahempi tuolle toiselle. Pitäköön hän varansa! Menettäisinkö elämäni onnen ja kaikki mitä sydämeni halajaa jonkun toisen takia? Voitte vastata kieltävästi, Ettie! Tulee kerran päivä, jolloin myönnytte ja minä olen nuori odottamaan.

Hän oli vaarallinen kosija, koska hänellä oli sukkela irlantilainen kieli ja soma mielitelevä käytös. Niinikään oli hänessä tuota seikkailujen salaperäisyyden loistetta, joka herättää naisessa mielenkiintoa ja lopulta rakkautta. Hän saattoi kertoa Monaghanin ihanista laaksoista, mistä hän tuli, kauniista kaukaisesta saaresta, jonka matalat kunnaat ja viheriöivät niityt näyttivät vielä kauniimmilta, kun mielikuvitus loihti ne näkyviin täällä lumen ja lian keskellä. Sitten hän oli perehtynyt pohjoisten kaupunkien elämään, Detroitin, Michiganin puuhökkeliin, Buffalon ja lopulta Chicagon, jossa hän oli työskennellyt sahalaitoksessa. Ja jälkeinpäin tuli romantiikan tuulahdus, tunne, että ihmeellisiä tapauksia oli sattunut hänelle tuossa suuressa kaupungissa, niin ihmeellisiä ja peloittavia ettei niistä uskaltanut puhua. Hän puhui surumielisesti äkkinäisestä lähdöstä, entisten siteiden katkaisemisesta, paosta outoon maailmaan, joka pako päättyi tähän kolkkoon laaksoon.

Mc Murdo oli saanut tilapäisen toimen kirjanpitäjänä, sillä hän oli sivistynyt mies. Tämä toimi kiinnitti hänet suurimman osan päivästä eikä hänellä ollut vielä ollut tilaisuutta esittäytyä Vanhan Vapaitten Miesten Liiton osaston päämiehelle. Häntä muistutettiin kuitenkin tästä laiminlyönnistä kun eräänä päivänä Mike Scanlan, toveri, jonka hän oli tavannut junassa, tuli häntä tervehtimään. Scanlan, pieni, teräväpiirteinen, hermostunut mustasilmäinen mies, näytti iloitsevan tapaamisesta. Juotuaan pari lasia whiskyä hän ilmaisi syyn käyntiinsä.

— Kuulkaa, Mc Murdo, sanoi hän, muistin osoitteenne ja rohkenin tulla teitä tervehtimään. Olen hämmästynyt siitä, ettette vielä ole esittäytynyt päämestarille. Miksi ette vielä ole tavannut pomo Mc Gintyä?

— No, minun täytyi hankkia toimi. Minulla on ollut kiire.

— Teillä täytyy olla siihen aikaa vaikkei olisi mihinkään muuhun. Hyvä Jumala, olettepa hullu, kun ette ensimmäisenä aamuna tulonne jälkeen mennyt Liittotalolle kirjoituttamaan nimeänne luetteloon! Jos joudutte riitaan hänen kanssaan — no, te ette saa — siinä kaikki!

Mc Murdo osoitti lievää kummastusta.

— Olen ollut osaston jäsenenä kolmatta vuotta, mutta en ole milloinkaan kuullut, että velvollisuudet ovat niin kiireellisiä.

— Ehkei Chicagossa.

— No, onhan seura sama täälläkin.

— Onko? Scanlan katsoi häneen pitkään ja tutkivasti. Hänen silmissään oli jotakin pahaennustavaa.

— Eikö?

— Saatte sanoa sen minulle kuukauden päästä. Kuulin, että teillä oli keskustelu poliisien kanssa sen jälkeen, kun olin lähtenyt junasta.

— Mistä sen tiedätte?

— Oh, huhu siitä on kierrellyt — sekä hyvät että pahat huhut liikkuvat helposti tällä seudulla.

— Vai niin. Sanoin noille hurtille, mitä heistä ajattelin.

— Herra nähköön, te olette Mc Gintyn mieleinen mies.

— Mitä — vihaako hänkin poliisia?

Scanlan purskahti nauramaan.

— Menkää häntä tapaamaan, toveri, sanoi hän lähtiessään. Hän ei vihaa poliisia, vaan teitä, ellette tee sitä. Noudattakaa ystävän neuvoa ja menkää heti.

Sattui että Mc Murdolla oli samana iltana toinenkin tärkeämpi keskustelu, joka ajoi häntä samaan

suuntaan. Ehkä oli hänen huomaavaisuutensa Ettieta kohtaan tullut entistä silmiinpistävämmäksi, tai oli se vähitellen pystynyt ruotsalaisen kelpo isännän tylsään mieleen, mutta joka tapauksessa täysihoitolanpitäjä pyysi nuorta miestä yksityishuoneeseensa ja ryhtyi heti suoraan asiaan.

— Minusta näyttää, herraseni, sanoi hän, että te mielitelette minun Ettieta. Onko se totta, vai olenko väärässä?

— Kyllä se on totta, vastasi nuori mies.

— No, haluan heti sanoa teille, ettei teillä ole menestymisen toiveita. Toinen on ennättänyt ennen teitä.

— Hän kertoi minulle sen.

— No, voitte luottaa siihen, että hän puhui totta! Mutta eikö hän kertonut, kuka tuo toinen on?

— Ei, minä kysyin häneltä, mutta hän ei tahtonut kertoa.

— Ei kai, tuo kevytmielinen naikkonen. Ehkei hän tahtonut peloittaa teitä luotaan.

— Peloittoa! Mc Murdo tulistui heti.

— Niin kyllä, ystäväni. Ei teidän tarvitse hävetä, vaikka pelkäisittekin häntä. Se on Teddy Baldwin.

— Ja kuka piru hän on?

— Hän on "Scowrerien" pomo.

— "Scowrerien?" Olen kuullut heistä ennenkin. Heistä puhutaan joka paikassa ja aina kuiskaamalla! Mitä te kaikki pelkätte? Keitä *ovat* Scowrerit?

Täysihoitolanpitäjä hiljensi vaistomaisesti ääntään kuten kaikki tekivät puhuessaan tästä hirveästä seurasta.

— Scowrerit, sanoi hän, kuuluvat Vanhaan Vapaitten Miesten Liittoon.

Nuori mies hätkähti.

— Mitä, minähän kuulun itse tuohon liittoon.

— Te! En olisi milloinkaan huolinut teitä talooni, jos olisin sen tietänyt — en vaikka olisitte maksanut minulle sata dollaria viikossa.

— Mikä on Liitossa vikana? Se harrastaa ihmisrakkautta ja hyvää toveruutta. Niin on säännöissä.

— Kenties jossakin muualla. Ei täällä.

— Mikä se on täällä?

— Se on murhaajaseura, niin juuri.

Mc Murdo nauroi epäuskoisesti.

— Kuinka todistatte sen?

— Todistanko sen! Onhan tapahtunut lukemattomia murhia, jotka sen todistavat. Milmanin ja Van Shorstin ja Nicholsonin perheen ja vanhan mr Hyamin ja pienen Billy Jamesin ja monien muiden murhat. Todistaa se! Onko tässä laaksossa ainoatakaan miestä tai naista, joka ei sitä tiedä?

— Kuulkaapas! sanoi Mc Murdo vakavasti. Vaadin teitä peräyttämään sananne tai muuten sovittamaan ne. Jompikumpi teidän täytyy tehdä ennenkuin lähden tästä huoneesta. Asettukaa minun asemaani. Olen muukalainen tässä kaupungissa. Kuulun liittoon, josta en tiedä muuta kuin hyvää. Se on levinnyt ympäri Yhdysvaltojen, mutta kaikkialla se on viaton liitto. Kun kerron teille kuuluvani siihen, niin sanotte minulle, että se on sama kuin "Scowrerit"-niminen murhaajaliitto. Luulenpa, että teidän täytyy esittää minulle anteeksipyyntö tai muuten selittää asia, mr Shafter.

— Voin vain sanoa teille, mitä koko maailma tietää, mister. Toisen liiton pomot ovat toisen liiton pomoja. Jos loukkaatte toista, niin toinen kostaa teille. Olemme nähneet sen liiankin usein.

— Nuo ovat loruja! Vaadin todistuksia! sanoi Mc Murdo.

— Jos asutte täällä kauvan, saatte kyllä nähdä. Mutta unohdan että kuulutte itse heihin. Tulette pian olemaan yhtä paha, kuin muutkin. Mutta teidän täytyy etsiä muualta asunto, mister. Eikö siinä kyllin että yksi noista ihmisistä kosiskelee Ettietani enkä minä uskalla ajaa häntä pois, vaan pitäisikö minulla olla toinen täyshoitolaisena? Todentotta ette saa enää nukkua täällä tämän yön jälkeen.

Ja niin oli Mc Murdo häädetty mukavasta asunnostaan ja rakastamansa neidon läheisyydestä. Hän tapasi tämän samana iltana yksin arkihuoneessa ja uskoi hänelle huolensa.

— Isänne on karkoittanut minut talostaan, sanoi hän. Vähätpä välittäisin jos vain asuntoni olisi kysymyksessä; mutta totta tosiaan, Ettie, vaikka olen vain viikon ajan tuntenut teitä, olette te elämäni sielu, enkä voi elää ilman teitä.

— Oh, vaiti, mr Mc Murdo! Älkää puhuko niin! sanoi tyttö. Olenhan sanonut teille, että tulette liian myöhään. Minulla on toinen ja vaikken ole luvannut mennä heti hänen kanssaan naimisiin, niin en voi ainakaan lupautua kenellekään toiselle.

— Otaksukaapa, että minä olisin ollut ensimmäinen, Ettie, olisiko minulla silloin, ollut toivoa?

Tyttö kätki kasvonsa käsiinsä.

— Voi, jospa te *olisitte* ollut ensimmäinen, nyhkytti hän.

Mc Murdo oli heti polvillaan hänen edessään.

— Jumalan tähden, Ettie, älkää menkö pitemmälle! huudahti hän. Aijotteko turmella oman elämäne ja minun elämäni tämän lupauksen vuoksi? Noudattakaa sydäntänne, armas! Se on varmempi opas kuin lupaus, jonka annoitte ennenkuin tiesitte, mitä lurasitte.

Hän oli ottanut Ettien valkoisen käden omiin ruskeihin ja voimakkaisiin käsiinsä.

— Sano, että olet minun ja me kohtaamme yhdessä seuraukset.

— Ei täällä?

— Kyllä, täällä.

— Ei, ei Jack! Mc Murdo oli nyt kietonut käsivartensa tytön ympärille. En voi täällä. Etkö voi viedä minua pois täältä?

Mc Murdon kasvoissa kuvastui taistelu, mutta sitten ne muuttuivat järkähtämättömiksi kuin graniitti.

— Ei, täällä, sanoi hän. Suojelen sinua koko maailmaa vastaan, Ettie, juuri täällä, missä olemme.

— Miksi emme lähtisi yhdessä?

— Ei, Ettie, en voi lähteä täältä.

— Mutta miksi?

— En voisi milloinkaan pitää päätäni pystyssä jos tuntisin, että minut on ajettu täältä pakoon. Sitäpaitsi, mitä meidän tarvitsee peljätä? Emmekö ole vapaita ihmisiä vapaassa maassa? Jos sinä rakastat minua ja minä sinua, niin kuka uskaltaa tulla väliimme?

— Et tiedä, Jack. Olet ollut täällä liian lyhyen ajan. Et tunne Baldwinia. Et tunne Mc Gintya ja hänen Scowreriaan.

— En, en tunnekaan heitä, enkä pelkää heitä, enkä usko heihin! sanoi Mc Murdo. Olen elänyt raakojen miesten parissa, armaani, ja sensijaan että olisin pelännyt heitä, ovat he aina lopulta pelänneet minua aina, Ettie. Onhan se mieletöntä! Jos nuo miehet, kuten isänne väittää, ovat tehneet rikoksen toisensa jälkeen laaksossa ja jos jokainen tuntee heidät, niin mistä johtuu, ettei ketään ole toimitettu oikeuden käsiin? Vastaa minulle siihen, Ettie.

— Siksi, ettei kukaan uskalla todistaa heitä vastaan. Ken sen tekisi, hän ei saisi elää kuukauttakaan. Siksi, että heidän omat miehensä aina vannovat, että syytetty oli kaukana rikospaikalta. Mutta varmasti sinä, Jack, olet lukenut kaikesta tästä. Olen luullut, että jokainen sanomalehti Yhdysvalloissa on kirjoittanut siitä.

— No, olen tosin lukenut jotakin, mutta luulin sen olevan tarua. Kukaties noilla miehillä on joku syy tekoihinsa. Ehkä heille on tehty väärin eikä heillä ole muuta keinoa puolustaa itseään.

— Oi Jack, älä puhu noin. Tuolla tavoin hänkin puhuu — tuo toinen!

— Baldwin — puhuuko hän siten?

— Ja siksi minä vihaan häntä. Oi, Jack, nyt voin sanoa sinulle totuuden, minä vihaan häntä kaikesta sydämestäni; mutta minä pelkään häntä myös. Pelkään häntä itsepuolestani, mutta ennen kaikkea isän puolesta. Tiedän, että joku suuri suru kohtaisi meitä, jos uskaltaisin sanoa mitä todella tunnen. Siksi olen tynnyttänyt häntä puolinaisilla lupauksilla. Se oli itse asiassa ainoa toivomme. Mutta jos pakenisit kanssani, Jack, voisimme ottaa isän mukaamme ja elää loppuikämmme kaukana noiden ilkeiden miehien vallasta.

Taas kuvastui Mc Murdon kasvoilla taistelu ja ne jäähmettyivät koviksi kuin graniitti.

— Ei mitään paha tapahtu sinulle, Ettie — eikä isällesikään. Mitä tulee ilkeisiin miehiin, niin pelkäänpä, että ennenpitkää saat huomata, että minä olen yhtä paha kuin pahin heistä.

— Ei, ei, Jack. En mitenkään usko sinua.

Mc Murdo nauroi katkerasti.

— Hyvä Jumala, kuinka vähän sinä tunnet minua! Viaton sielusi, armaani, ei voisi edes aavistaa, mitä minun sielussani liikkuu. Mutta hoi, kuka sieltä tulee?

Ovi oli äkkiä avautunut ja nuori mies tuli rehennellen huoneeseen sen näköisenä kuin henkilö, joka on tottunut käskemään. Hän oli kaunis, huomiota-herättävän näköinen nuori mies, jokseenkin samanikäinen ja samankokoinen kuin Mc Murdo itse. Leveälierisen mustan huopahatun alta, jota hän ei liikuttanut, kauniit kasvat hurjine käskevine silmineen ja käyrine kotkannenineen katsoivat tuimina takan ääressä istuvaa paria.

Ettie oli noussut seisomaan hämillään ja peloissaan.

— Hauskaa tavata teitä, mr Baldwin, sanoi hän. Tulitte aikaisemmin kuin luulinkaan. Tulkaa istumaan.

Baldwin seisoi kädet lanteilla ja katseli Mc Murdoa.

— Kuka tuo on? kysyi hän.

— Hän on muuan ystäväni, mr Baldwin — uusi täyshoitolainen. Mr Mc Murdo, saanko esittää teidät mr Baldwinille?

Nuoret miehet nyökkäsivät jurosti toisilleen.

— Onko ehkä miss Ettie kertonut teille, miten meidän on laitamme? kysyi Baldwin.

— En ymmärtänyt että teidän välillänne oli mitään suhdetta.

— Ettekö? No, voitte ymmärtää sen nyt. Pankaa mieleenne sanani, että tämä nuori nainen on minun ja saatte nähdä, että nyt on hyvin kaunis ilta kävellä.

— Kiitos, mutta minua ei haluta kävellä.

— Eikö? Miehen hurjat silmät säihkyivät vihasta. Ehkä teitä haluttaa tapella mr Täyshoitolainen?

— Niin haluttaakin! huusi Mc Murdo nousten pystyyn. Ette ole milloinkaan lausunut tervetulleempaa sanaa.

— Jumalan tähden, Jack! Oi Jumalan tähden! huusi säikähtynyt Ettie parka. Oi, Jack, Jack, hän saattaa sinut turmioon.

— Oi, sanotaanko jo "Jack"? sanoi Baldwin kiroten. Oletteko jo ennättänyt niin pitkälle?

— Oi, Ted, olkaa järkevä — olkaa hyvä. Minun tähteni, Ted, jos milloinkaan olette minusta pitänyt, olkaa jalomielinen ja anteeksiantavainen.

— Arvelen, Ettie, että jos jättäisitte meidät kahden, niin järjestäisimme tämän asian, sanoi Mc Murdo tynnosti. Tai ehkä mr Baldwin tahtoo tulla kadulle kanssani. Ilta on kaunis ja sieltä kyllä löytää paikan, jossa sopii tapella.

— Saan kyllä teidät pehmitetyksi tarvitsematta liata käsiäni, sanoi hänen vihamiemensä. Te toivotte vielä, ettette olisi milloinkaan pistänyt jalkaanne tähän taloon, ennenkuin olette kuitti minusta.

— Nykyhetki paras, huusi Mc Murdo.

— Minä valitsen oman aikani, mister. Jättäkää ajan määrittäminen minun huolekseni. Katsokaa tätä! Hän kääri äkkiä hihansa ja näytti kummallista merkkiä käsivarressaan, joka näytti poltetulta. Se oli ympyrä, jonka sisällä oli kolmio. Tiedättekö mitä se merkitsee?

— En tiedä ehkä pidä lukua.

— No, saatte tietää. Lupaen sen teille. Ehkä miss Ettie voi kertoa teille jotakin siitä. Ja te, Ettie, palaatte luokseni polvillanne. Kuuletteko, tyttö? Polvillanne! Ja sitten kerron teille, minkä rangaistuksen saatte. Mitä olette kylväneet, sen saatte niittää. Hän katsoi heitä molempia raivoissaan. Sitten hän kääntyi kantapäillään ja hetkistä myöhemmin ulko-ovi paukahti kiinni hänen jälkeensä.

Hetkisen seisoivat Mc Murdo ja tyttö äänettöminä. Sitten tyttö kietoi kätensä miehen kaulaan.

— Oi Jack, kuinka uljas sinä olit! Mutta siitä ei ole hyötyä — sinun täytyy paeta! Tänä yönä. — Jack — tänä yönä! Se on ainoa toivosi. Hän tahtoo tappaa sinut. Näin sen hänen hirveistä silmistään. Mitä toivoa on sinulla puolustautua tusinaa heikäläistä vastaan, kun heillä on pomo Mc Ginty ja osaston voima puolellaan?

Mc Murdo irroitti hänen kätensä, suuteli häntä ja työnsi hänet lempeästi nojatuoliin.

— Kas niin armaani, kas niin! Älä pelkää minun tähteni. Kuulun itse Vapaisiin Miehiin. Olen juuri kertonut sen isällesi. Ehken ole parempi kuin nuo toisetkaan, niin että älä pidä minua pyhimyksenä. Ehkä sinäkin nyt vihaat minua, kun olen kertonut sinulle sen?

— Vihata sinua, Jack! Niin kauvan kuin elän en voi milloinkaan sitä tehdä. Olen kuullut, ettei muualla kuin täällä ole Vapaisissa miehissä mitään pahaa, niin että miksi ajattelisin sen takia sinusta huonompaa? Mutta jos olet Vapaa Mies, Jack, niin miksi et hanki pomo Mc Gintyn ystäväksesi? Oi, kiiruhda, Jack, kiiruhda! Pidä puolesi, muuten nuo hurtat ajavat sinua takaa.

— Ajattelin samaa, sanoi Mc Murdo. Menen juuri nyt. Sano isällesi että nukun tämän yön täällä ja etsin huomenna uuden asunnon.

Mc Gintyn ravintolan sali oli täynnä väkeä kuten tavallista, sillä se oli kaupungin kaikkein raaimpien aineiden suosituin kokouspaikka. Mies oli suosittu. Hän oli tavallisesti karkean leikillinen, salaten tällä naamiolla paljon. Mutta paitsi tätä yleistä suosiota riitti täyttämään hänen ravintolasalinsa se pelko, jonka hän oli herättänyt kaupungissa, vieläpä kolmenkymmenen penikulman laajalti sen ympäristöissäkin, laaksossa ja vuorenrinteillä. Jokainen koetti olla hyvissä väleissä hänen kanssaan.

Niitten salaisten toimien lisäksi, joita hänen yleisesti uskottiin säälimättä johtavan, hän oli vaikutusvaltainen virkamies. Kunnallisviranomainen, rautatien asiamies. Hänet oli valittu sellaisten roistojen äänillä, jotka vuorostaan odottivat häneltä vastapalveluksia. Verot ja muut julkiset maksut olivat suunnattoman suuret, yleiset asiat ja työt vallan ilmeisesti hunningolla, lahjutut tilintarkastajat sotkivat raha-asiat, ja kunnan kansalaisten täytyi maksaa pakkoveroa rosvoille ja pitää kielensä kurissa tapahtuipa heille mitä tahansa. Näin vuosi vuodelta pomo Mc Gintyn timanttinen rintaneula tuli yhä uhittelevamman komeaksi, hänen kultaiset kellonvitjansa yhä raskaammiksi kelluessaan alati hienommilla liiveillä. Hänen ravintolansa laajeni laajenemistaan kunnes se uhkasi niellä koko torinlaidan.

Mc Murdo työnsi auki ravintolan kääntöoven ja astui miesjoukkoon. Ilma oli täynnä tupakansavua ja samea väkijuomien hajusta. Huone oli kirkkaasti valaistu ja kultakehyksiset peilit joka seinällä kuvastivat ja monistivat räikeätä valaistusta. Useat tarjoilijat olivat kovassa työssä sekottaessaan paitahihansillaan juomia vieraille, jotka sankkana joukkona reunustivat metallipeitteisen tarjoilupöydän. Etäällä taustassa tarjoilupöytänsä nojaten, seisoivat sikarin veltosti riippuessa suupielessä kookas, voimakas, vankkajäseninen mies, joka ei saattanut olla kukaan muu kuin itse kuuluissa Mc Ginty. Hän oli mustatukkainen jättiläinen, partaa kasvoi poskipäihin saakka ja korpinmustat, takkuiset hiukset riippuivat kaulukselle. Hän oli mustapintainen kuin italialainen ja hänen silmänsä olivat elottoman mustat. Hieman kierot kun ne olivat, oli niissä hyvin ilkeä ilme. Kaikki muu tässä miehessä, hänen vartalonsa moitteeton sopusuhtaisuus, hänen hienot piirteensä, hänen komea ryhtinsä, soveltuivat hyvin siihen "miesten miehen" huolettomaan hilpeään käytöstapaan, jota hän noudatti. Siinä oli, saattoi luulla, järkkymätön kunnan mies, jonka sydän oli moitteeton, vaikka sanat olivatkin karkeat. Vain silloin kun katsojaan kääntyivät nuo elottomat, tummat silmät ja niiden syvä ja tunnoton katse, hän saattoi säpsähtää ja huomata että hänellä oli edessään ääretön, salainen pahuuden voima, jota tukivat väkevyys, rohkeus ja viisaus, mikä teki sen tuhat kertaa pelottavammaksi.

Katseltuaan tarkkaan tätä miestä raivasi Mc Murdo tavalliseen huolettoman rohkeaan tapaansa kynnärpäillään tietä itselleen ja tunkeutui pienen ihailijajoukon läpi, joka oli mielistelemässä mahtavaa

pomoa, nauraen remuisasti tämän joutavimmillekin kokkpuheille. Nuoren muukalaisen pelottomat, harmaat silmät vastasivat rohkeasti häntä terävästi lasien läpi tutkivien mustain, hirveitten silmien katseeseen.

— No, nuori mies, en tunne kasvojanne.

— Olen outo täällä, mr Mc Ginty.

— Ette ole niin outo, ettette voisi nimittää herrasmiestä hänen oikealla arvonimellään.

— Hän on Neuvos Mc Ginty, nuori mies, sanoi ääni miesryhmästä.

— Olen pahoillani, Neuvos. En tunne paikan tapoja. Mutta minua neuvottiin tulemaan teitä tapaamaan.

— No, nyt näette minut. Tässä minä olen. Mitä minusta arvelette?

— No, on aikaista puhua. Jos sydämenne on yhtä suuri kuin ruumiinne ja sielunne yhtä kaunis kuin kasvonne, niin en parempaa pyydä, sanoi Mc Murdo.

— Hitto vie, teillä on ainakin sukkela kieli, sanoi ravintoloitsija, joka ei oikein tiennyt hyväksyisikö rohkean vieraan puhutavan vai pitäisikö kiinni arvokkaisuudesta. Te siis pidätte ulkomuodostani?

— Kyllä maar.

— Ja teitä on kehoitettu tutustumaan minuun.

— Niin on.

— Ja kuka teitä kehoitti?

— Veli Scanlan, Osasto 341, Vermissä. Juon terveydeksenne ja toivon, että kohta tutustumme paremmin toisiimme. Hän kohotti lasin, joka oli hänelle tuotu, huulilleen ja kohotti juodessaan pikkusormensa.

Mc Ginty, joka oli katsellut häntä tiukasti, kohotti paksuja mustia kulmakarvojaan.

— Kas, niinkö on asiat? sanoi hän. Minun täytyy katsoa teitä hiukan lähemmältä, mister —

— Mc Murdo.

— Hiukan lähemmältä, mr Mc Murdo, sillä me emme tällä seudulla luota niin helposti ihmisiin, emmekä usko kaikkea, mitä meille kerrotaan. Tulkaa hetkiseksi tänne tarjoilupöydän taakse.

Tarjoilupöydän takana oli pieni huone, joka oli täynnä tynnyreitä. Mc Ginty sulki huolellisesti oven ja istuutui sitten tynnyrille purren mietteissään sikariansa ja tarkastellen toveriaan peloittavilla silmillään.

Mc Murdo kesti rohkeasti tarkastuksen toinen käsi takintaskussa ja toisella kierrellen ruskeita viiksiänsä. Äkkiä Mc Ginty kumartui ja otti esiin kehnonnäköisen revolverin.

— Kas tässä, pilkkakirves, sanoi hän, jos luulisin teidän pettävän meitä, olisi se leikki pian lopussa.

— Tämäpä on kummallinen vastaanotto, sanoi Mc Murdo hiukan arvokkaasti, jonka Vapaitten Miesten osaston päämestari tarjoaa vieraille veljelle.

— Epäilemättä, mutta sepä teidän juuri on todistettava, sanoi Mc Ginty, ja Jumala auttakoon teitä, jollette voi. Missä teidät on otettu jäseneksi?

— Osastossa 29, Chicagossa.

— Milloin?

— 24 päivänä kesäkuuta 1872.

— Kuka on päämestari?

— James H. Scott.

— Kuka on teidän seutunne johtaja?

— Bartholomeus Wilson.

— Hm! Näyttöpä te suoriutuvan. Mitä teette täällä?

— Teen työtä, kuten tekin, mutta minulla on vähemmän tuottava toimi.

— Teillä on vastaus heti valmiina.

— Niin, olen aina ollut kerkeä puhumaan.

— Oletteko yhtä nopsa toimimaan?

— Ne, jotka parhaiten minut tuntevat, väittävät sitä.

— No, saamme koetella teitä pikemmin kuin luulettekaan. Oletteko kuullut mitään tämän seudun osastosta?

— Olen kuullut, että mies kyllä kelpaa siihen jäseneksi.

— Totta kyllä, mr Mc Murdo. Miksi läksitte Chicagosta?

— Olen hullu, jos kerron sen teille.

Mc Ginty avasi silmänsä. Hän ei ollut tottunut siihen, että hänelle vastattiin siten ja se huvitti häntä.

— Miksi ette kerro sitä minulle?

— Siksi ettei kukaan veli saa lausua toiselle valhetta.

— Siis on totuus liian vaarallinen kerrottavaksi.

— Voitte ottaa sen niinkin jos haluatte.

— Nähkääs, mister; ettehan voi odottaa että päästäisin osastoon miehen, jonka menneisyydestä en voi vastata.

Mc Murdo näytti neuvottomalta. Sitten hän otti kuluneen sanomalehtileikkeleen sisätaskusta.

— Ettehan kavalla toveria? sanoi hän.

— Lyön teitä korvalle, jos lausutte minulle sellaisia sanoja, sanoi Mc Ginty kiivaasti.

— Olette oikeassa, Neuvos, sanoi Mc Murdo nöyrästi. Minun on pyydetävä anteeksi. Puhuin ajattelemta. Tiedän olevani turvassa teidän käsissänne. Katsokaa tätä leikkelettä.

Mc Ginty luki uutisen, jossa kerrottiin, miten eräs Jonas Pinto oli ammuttu Lake-ravintolassa Market Streetin varrella Chicagossa Uudenvuoden viikolla 1874.

— Tekö sen teitte? kysyi hän ojentaessaan paperin takaisin.

Mc Murdo nyökähytti päätään.

— Miksi ammuitte hänet?

— Autoin Setä Samia dollarien valmistamisessa. Ehkeivät minun dollarini olleet aivan yhtä hyvää kultaa kuin hänen, mutta ne näyttivät yhtä hyviltä ja tulivat huokeammiksi. Tuo Pinto auttoi minua trokaamisessa.

— Missä?

— No, tarkoitan dollarien liikkeeseen saattamisessa. Sitten hän sanoi aikovansa kieliä. Kukaties hän kieli. En odottanut nähdäkseni puhuiko hän totta. Tapoin hänet ja pakenin hiiliseudulle.

— Miksi juuri hiiliseudulle.

— Siksi, että luin sanomalehdestä, ettei täällä olla kovin turhantarkkoja.

Mc Ginty nauroi.

— Olitte ensin vääränrahantekijä ja sitten murhamies, ja tulitte tälle seudulle siksi, että luulitte olevanne tervetullut?

— Juuri niin, vastasi Mc Murdo.

— No, arvaan että menette vielä pitkälle. Sanokaa, osaatteko vielä tehdä noita dollareita.

Mc Murdo otti puoli tusinaa taskustaan.

— Nämät eivät ole milloinkaan käyneet Washingtonin rahapajassa, sanoi hän.

— Niinkö sanotte! Mc Ginty piti niitä valoa vasten suunnattoman suuressa kädessään, joka oli karvainen kuin gorillan. En näe mitään eroitusta. Luulenpa, että teistä tulee hyvin hyödyllinen veli. Tarvitsemme yhtä tai kahta hurjaluontoista miestä keskuudessamme, ystävä Mc Murdo, sillä on aikoja jolloin meidän täytyy pitää puoliamme. Olisimme pian ahdingossa, jollemme torjuisi niitä, jotka meitä hätyyttävät.

— No, luulen että minäkin puolestani olen torjumassa toisten toverien kanssa, kun siksi tulee.

— Teillä näyttää olevan hyvät hermot. Ette väistynyt askeltakaan, kun kohotin pistoolini teitä vastaan.

— En minä ollut silloin vaarassa.

— Kuka sitten?

— Te, Neuvos. Mc Murdo otti pistoolin paksun merimiesnuttunsa sivutaskusta. Koko ajan tähtäsin teihin. Luulen, että minun laukaukseni olisi ollut yhtä nopea kuin teidänkin.

Mc Ginty punastui suuttumuksesta ja purskahti sitten äänekkääseen nauruun.

— Hitto vie! sanoi hän. En ole moneen vuoteen tavannut niin peloittavaa miestä. Luulen, että osasto saa olla teistä ylpeä. No, mitä hittoa te haluatte? Enkö saa puhua viittä minuuttia yksin herrasmiehen kera teidän pistämättä siihen nokkanne?

Tarjoilija oli hämillään.

— Olen pahoillani, Neuvos, mutta se on mr Ted Baldwinin syy. Hän sanoo, että hänen täytyy tavata teitä aivan heti.

Ilmoitus oli tarpeeton, sillä miehen lujapiirteiset, julmat kasvot näkyivät tarjoilijan olan takaa. Hän työnsi tämän pois ja sulki oven.

— Vai niin, sanoi hän luoden raivoisan katseen Mc Murdoon. Te olette ennättänyt tänne ensin! Minulla on sananen sanottavana tästä miehestä, Neuvos.

— Sanokaa se sitten tässä ja nyt heti minun läsnäollessani, sanoi Mc Murdo.

— Minä sanon sen omalla ajallani ja omalla tavallani.

— Hiljaa, hiljaa! sanoi Mc Ginty nousten tynnyriltään. Tämä ei ikinä käy päinsä. Meillä on tässä uusi veli, Baldwin, emmekä saa lausua häntä tervetulleeksi tuolla tavoin. Ojentakaa kätenne mies ja sopikaa.

— En ikinä! huusi Baldwin raivoissaan.

— Minä tarjoudun tappelemaan hänen kanssaan, jos hän arvelee, että olen tehnyt hänelle vääryyttä, sanoi Mc Murdo. Tappelen hänen kanssaan nyrkeillä tai jollei se tyydytä häntä, miten hän vain haluaa. Nyt jätän teidän tehtäväksenne, Neuvos, tuomita meidän välillämme, kuten päämestarin tulee.

— Mistä on sitten kysymys?

— Nuoresta neidosta. Hän on vapaa valitsemaan.

— Onko hän? huusi Baldwin.

— Kahdesta osaston veljestä oli hän minun nähdäkseni vapaa valitsemaan, sanoi pomo.

— Onko se teidän määräyksenne?

— On, Ted Baldwin, sanoi Mc Ginty katsoen häneen karsaasti. Aijotteko kiistellä siitä?

— Te luovutte miehestä, joka on viisi vuotta teitä auttanut miehen takia, jonka nyt näette ensi kertaa elämässänne? Te ette ole valittu elinjäksenne päämestariksi, Jack Mc Ginty, ja Jumal'avita, kun ensi kerran äänestetään!

Neuvos syöksyi hänen kimppuunsa kuin tiikeri. Hän tarttui häntä kurkkuun ja paiskasi hänet tynnyrille. Hän olisi mielettömässä raivossaan kuristanut hänet kuoliaaksi, jollei Mc Murdo olisi tullut

väliin.

— Tyyntykää Neuvos! Taivaan tähden, tyyntykää! huusi hän.

Mc Ginty hellitti otteensa ja Baldwin pelästyneenä ja järkytettynä läähättäen ja joka jäsen vavisten, kuin ihminen, joka on nähnyt kuoleman kuilun edessään, nousi istumaan tynnyrille, jolle hänet oli paiskattu.

— Sen te jo monta kertaa olette ansainnut, Ted Baldwin. Siinä nyt saitte! huusi Mc Ginty hänen valtavan rintansa noustessa ja laskiessa. Ehkä te ajattelette, että jollei minua enää valittaisikaan päämestariksi, niin pääsisitte itse minun sijaani? Osasto sen päättää. Mutta niinkauvan kuin minä olen päällikkö, en siedä, että kukaan napisee minua ja määräyksiäni vastaan.

— Minulla ei ole mitään teitä vastaan, mutisi Baldwin tunnustellen kurkkuaan.

Mc Ginty taputti heitä molempia olkapäälle.

— Kas niin. Ne tytöt, ne tytöt! sanoi hän. Ajatella, että sama tyttö on pannut kahden poikani pään pyörälle. Onpa se hitonmoista. No, heidän sydämensä saa ratkaista kysymyksen, sillä se on päämestarin tuomiovallan ulkopuolella ja Jumalalle kiitos siitä. Meillä on ilman naiseikin kyllyksi huolia. Teidät täytyy ottaa Osaston 341 jäseneksi, veli Mc Murdo. Meillä on omat tapamme ja menetelmämme, erilaiset kuin Chicagossa. Lauvantai-iltana on meillä kokous ja jos tulette silloin, niin teemme teistä ikipäiviksi Vermissalaakson osaston jäsenen.

III LUKU.

Osasto 341, Vermissa.

Seuraavana päivänä tuon vaiherikkaan illan jälkeen Mc Murdo muutti vanhan Shafterin luota ja asettui asumaan leski Mac Namaran luo kaupungin äärimmäiseen laitaan. Scanlan, hänen ensimmäinen tuttavansa junamatkalta, pääsi pian senjälkeen muuttamaan Vermissaan ja he kaksi asuivat yhdessä. Siellä ei ollut muita asukkaita ja emäntä, ketteräliikkeinen vanha irlantilaisnainen, antoi heidän olla rauhassa, niin että heillä oli puhumisen ja toiminnan vapaus, tervetullut kuin ainakin sellaisille miehille, joilla on yhteisiä salaisuuksia. Shafter oli lieventänyt karkoitusmääräystänsä sikäli että Mc Murdo sai tulla aterioille milloin halusi, joten hänen seurustelunsa Ettien kera ei suinkaan lakannut. Päinvastoin, se kävi viikon kuluessa yhä läheisemmäksi ja tuttavallisemmaksi. Uuden asuntonsa makuuhuoneessa Mc Murdo katsoi voivansa rauhassa ottaa esiin rahanväärentämiskojeensa ja muutamat osaston veljet pääsivät, annettuaan pyhän vaitiololupauksen, niitä katsomaan ja jokainen heistä vei taskussaan muutamia vääriä rahoja, jotka olivat niin taitavasti valmistetut, ettei ollut vähääkään vaikeutta tai vaaraa niiden liikkeelle laskemisessa. Miksi Mc Murdo, jolla oli niin ihmeellinen taito hallussaan, ollenkaan alentui tekemään työtä, oli ainainen arvoitus hänen tovereilleen, vaikka hän selitti jokaiselle, joka kysyi sitä, että jos hän eläisi ilman näennäistä ammattia, olisivat poliisit piankin hänen jäljillään.

Muuan poliisi olikin jo hänen jäljillään, mutta tapauksesta oli seikkailijalle enemmän hyötyä kuin vahinkoa. Ensimmäisen käynnin jälkeen meni hän miltei joka ilta Mc Gintyn ravintolaan tutustuakseen lähemmin "poikiin", kuten tämän vaarallisen paikkakunnan vitsauksena olevan joukkueen jäsenet leikillisesti keskuudessaan nimittivät toisiaan. Hänen huomiotaherättävä käyttäytymisensä ja pelottomat puheensa tekivät hänestä kaikkien suosikin, koska nopea ja taidokas tapa, jolla hän nolasi vastustajansa kapakkakiistassa, hankki hänelle tämän raa'an seuran kunnioituksen.

Eräänä lauantai-yönä Mc Murdo otettiin osaston jäseneksi. Hän oli luullut sen tapahtuvan ilman juhlamenoja, koska hänet oli Chicagossa otettu jäseneksi, mutta Vermissassa oli erityisiä menoja, joista he olivat ylpeät, ja näihin täytyi jokaisen pyrkijän alistua. Seura kokoontui sitä varten varattuun suureen huoneeseen Liittotalossa. Noin kuusikymmentä jäsentä kokoontui Vermissassa, mutta siinä ei ollut suinkaan vielä koko järjestön lukumäärä, sillä laaksossa oli useita muita osastoja ja toisia vuoristossa molemmin puolin; ne vaihettivat miehiä kun joku vakava yritys oli tekeillä, niin että jonkun rikoksen saattoivat tehdä miehet, jotka olivat vieraat paikkakunnalla. Kaikkiaan oli hiilialueella noin viisisataa jäsentä.

Autiossa kokoushuoneessa miehet olivat kerääntyneet pitkän pöydän ympärille. Vieressä oli toinen, pulloilla ja laseilla katettu pöytä, johon muutamat seuran jäsenet jo loivat kaipaavia silmäyksiä. Mc

Ginty istui pöydän päässä litteä musta samettihattu takkuisella, mustalla tukallaan ja purppuravärinen viitta hartioillaan. Hän näytti joitakin pirullisia kirkonmenoja toimittavalta papilta. Hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan istuivat osaston ylempiarvoiset virkailijat, heidän joukossaan näkyivät Ted Baldwinin julmat, kauniit kasvot. Jokaisella heistä oli vyö tai mitali arvonsa merkinä.

Mc Murdolle oli sanottu, että häntä odotti joku koetus, mutta kukaan ei tahtonut sanoa, minkälainen se oli. Kaksi juhlallista veljeä talutti hänet nyt ulommaiseen huoneeseen. Lautaseinän läpi hän saattoi kuulla moniäänistä puheensorinaa kokoushuoneesta. Kerran tai kahdesti hän kuuli omaa nimeään mainittavan ja hän tiesi, että he keskustelivat hänen ehdokkuudestaan. Sitten sinne tuli kolmas vartija, jolla oli vihreä ja kultainen vyö poikittain rinnalla.

— Päämestari käskee, että hänet sidotaan, tehdään sokeaksi ja talutetaan sisään, sanoi hän.

Nuo kolme riisuiivat hänen takkinsa, käärivät hänen paidanhihansa ylös ja lopulta kietoivat nuoran hänen käsivartensa ympärille kyynärpään yläpuolelta ja sitoivat sen lujasti kiinni. Sitten he asettivat hänen päähänsä paksun mustan päähineen, joka peitti hänen päänsä ja yläosan hänen kasvoistaan, niin ettei hän voinut nähdä mitään. Sitten hänet talutettiin kokoushuoneeseen.

Päähineen alla oli pilkkopimeätä ja hyvin painostavaa. Hän kuuli ympäröivien ihmisten kahinan ja sorinan ja sitten kuului Mc Gintyn ääni täsmällisenä ja kaukaisena hänen korviaan peittävän päähineen läpi.

— John Mc Murdo, sanoi ääni, oletteko jo Vanhan Vapaitten Miesten Liiton jäsen?

Hän kumarsi myöntymykseksi.

— Onko osastonne N:o 29 Chicagossa?

Hän kumarsi taas.

— Pimeät yöt ovat epämiellyttäviä, sanoi ääni.

— Niin, muukalaisten työskennellä, vastasi hän.

— Taivas on pilvessä.

— Niin, myrsky on tulossa.

— Ovatko veljet tyydytetyt? kysyi päämestari.

Kuului yleinen suostumuksen mutina.

— Me tiedämme, veli, vastauksistanne, että todellakin kuulutte meihin, sanoi Mc Ginty. Ilmoitamme teille kuitenkin, että tässä osastossa ja muissa osastoissa näillä seuduilla meillä on erinäisiä menoja ja niinikään erinäisiä velvollisuuksia, jotka vaativat kelvollisia miehiä. Oletteko valmis koetukseen?

— Olen.

— Oletteko rohkea?

— Olen.

— Astukaa askel eteenpäin todistaaksenne sen.

Kun sanat oli sanottu, tunsu hän, miten kaksi kovaa esinettä painoi niin kovasti hänen silmiään, että hänestä tuntui ikäänkuin hän ei olisi voinut liikahtaa menettämättä niitä. Siitä huolimatta hän astui päättävästi askeleen ja paine katosi. Kuului hiljaista suosion muminaa.

— Hän on rohkea, sanoi ääni. Kestättekö kipua?

— Yhtä hyvin kuin kuka tahansa, vastasi hän.

— Koetelkaa häntä!

Vaivoin saattoi hän pidättäytyä huutamasta ääneen, sillä hirvittävä tuska viilsi hänen käsivarttaan. Hän oli vähällä pyörtyä äkillisestä kivusta, mutta hän puri huultaan ja puristi kätensä nyrkkiin peittääkseen tuskansa.

— Voin kestää vielä enemmänkin, sanoi hän.

Tällä kertaa ylistettiin häntä ääneen. Loistavammin ei kukaan ollut suorittanut koettaan osastoon pyrkiessään. Hänen selkäänsä taputettiin ja päähine otettiin pois. Hän seiso i silmiään räpyttäen ja hymyillen onnittelevien veljien keskellä.

— Vielä viimeinen sana, veli Mc Murdo! Olette jo vannonut vaitiolon ja uskollisuuden valan ja tietänne, että sen rikkominen rangaistaan viipymättä ja välttämättä kuolemalla?

— Tiedän, sanoi Mc Murdo.

— Ja te alistutte päämestarin määräyksiin kaikissa olosuhteissa?

— Niin teen.

— Siispä Osaston n:o 341, Vermissa, nimessä lausun teidät tervetulleeksi nauttimaan sen etuoikeuksista ja ottamaan osaa sen keskusteluihin. Kaatakaa laseihin, veli Scanlan, niin juomme arvoisan veljemme maljan.

Mc Murdon takki oli tuotu hänelle, mutta ennenkuin hän pani sen päälleen, hän katsoi tarkkaan oikeaa kättään, jossa tuntui vielä hirveätä tuskaa. Siinä oli selvä ympyrä, jonka sisällä oli kolmio, syvät ja punaiset niinkuin poltinrauta oli ne jättänyt. Pari hänen naapureistaan kääri ylös hihansa ja näytti omaa osastomerkkiään.

— Meidän on kaikkien täytynyt se kestää, sanoi toinen, mutta eivät kaikki ole olleet yhtä uljaita kuin te.

— Ei se ollut mitään, sanoi hän; mutta sitä poltti ja särki siitä huolimatta.

Kun maljanjuonti, joka seurasi jäseneksiottamisen menoja, oli toimitettu, yhdyttiin osaston asioita käsittelemään. Mc Murdo, joka oli tottunut vain Chicagon kuiviin keskustelunaiheisiin, kuunteli tarkkaavaisesti ja enemmän kummissaan kuin uskalsi näyttää.

— Ensimmäinen asia muistolistassa, sanoi Mc Ginty, on seuraava kirje Osaston Mestarilta Windlelta, Merton Countysta, Osasto 249. Hän kirjoittaa:

Hyvä Sir — On annettava pistos Andrew Raelle, joka on hiilikaivosten omistajain Raen ja Sturmashin palveluksessa, lähellä tätä paikkaa. Muistanette kai, että teidän osastonne on velkaa meille vastapalveluksen, senjälkeen kun kaksi veljeä auttoi teitä poliisien jutussa. Jos lähetätte tänne kaksi reipasta miestä, pitää heistä huolen tämän osaston rahastonhoitaja Higgins, jonka osoitteen tiedätte. Hän ilmoittaa heille milloin tulee toimia ja miten. —
Veljenne

J. W. Windle, D.M.A.O.F.

— Windle ei ole milloinkaan kieltäytynyt, kun olemme pyytäneet häneltä lainaksi miestä tai paria, emmekä mekään voi kieltäytyä. Mc Ginty vaiken i ja katsoi ympäri huonetta kylmillä pahanenteisillä silmillään. Kuka tarjoutuu tähän hommaan?

Useat nuoret miehet kohottivat kätensä. Päämestari katsoi heihin hyväksyvästi hymyillen.

— Te, Tiikeri Cormac. Jos suoritate sen yhtä hyvin kuin viimeisenkin, ette joudu kiikkiin. Ja te, Wilson.

— Minulla ei ole pistoolia, sanoi vapaaehtoinen, joka ei ollut vielä täyttänyt kahtakymmentä.

— Tämä on ensimmäinen kerta, eikö totta? No, kerranhan teidän täytyy haistaa verta. Se on teille suuremmoinen alku. Mitä pistooliin tulee, niin odottaa se teitä, ellen erehdy. Jos ilmoittaudutte siellä maanantaina, niin on aikaa yllin kyllin. Teille pidetään komeat tervetuliaiset, kun palaatte.

— Tuleeko mitään palkintoa tällä kertaa? kysyi Cormack, vanter a, tummahipiäinen, raa'an näköinen nuori mies, jonka julmuus oli hankkinut hänelle pilkkanimen "Tiikeri".

— Vähät palkinnosta. Te teette sen kunnian vuoksi. Kukaties kun se on tehty, on muutamia dollareita raha-arkun pohjalla.

— Mitä on tuo mies tehnyt? kysyi nuori Wilson.

— Tosiaankaan ei teidän sovi kysyä, mitä mies on tehnyt. Hänet on tuomittu siellä. Se ei kuulu meihin. Meidän asiamme on vain suorittaa asia heidän puolestaan, niinkuin hekin vuorostaan auttavat meitä. Tästä puhuttaessa muistuu mieleeni, että kaksi veljeä Mertonin osastosta tulee ensi viikolla tänne suorittamaan jotakin työtä.

— Keitä he ovat? kysyi joku.

— On totisesti viisaampaa olla kysymättä. Jollette mitään tiedä, ette voi todistaa mitään, eikä mitään häiriötä voi syntyä siitä. Mutta ne ovat miehiä, jotka tekevät työnsä kunnollisesti.

— Ja on jo aikakin! huusi Ted Baldwin. Ihmiset pääsevät luiskahtamaan käsistä. Vast'ikään viime viikolla torjui päällysmies Blaker kolme meidän miestämmä. Olemme olleet jo kauvan hänelle velkaa, ja hän ansaitsisi kyllä saada täydellisesti ja rehellisesti takaisin.

— Minkä? kysyi Mc Murdo kuiskaten naapuriltaan.

— Panoksen hirvipyssystä, huusi mies äänekkäästi nauraen. Mitä arvelette menettelytavoistamme, veli?

Mc Murdon rikoksellinen sielu oli jo omaksunut turmeltuneen seuran hengen, seuran, jonka jäsen hän nyt oli.

— Pidän niistä, sanoi hän. Tämä on oikea paikka rohkealle miehelle.

Muutamit niistä, jotka istuivat hänen lähellään, kuuluivat hänen sanansa ja paukuttivat niille käsiään.

— Mitä se on? kysyi mustatukkainen päämestari pöydän päästä.

— Tämä meidän uusi veljemme sanoo, että menettelytapamme ovat hänen mielensä mukaiset.

Mc Murdo nousi seisomaan.

— Haluan sanoa, arvoisa Mestari, että jos miestä tarvitaan, pidän kunniana auttaa osastoa.

Tämä herätti suurta mieltymystä. Aavistettiin että uusi aurinko pilkisti esiin taivaanrannalta. Muutamien vanhempien mielestä oli se tapahtunut hiukan liian nopeasti.

— Minä ehdotan, sanoi kirjuri Harraway, puheenjohtajan lähellä istuva vanha harmaapartainen mies, jolla oli korppikotkaa muistuttavat kasvot, että veli Mc Murdo odottaa, kunnes osasto näkee hyväksi käyttää häntä.

— Tietysti, sitä tarkoitin. Olen valmis.

— Teidän aikanne tulee kyllä vielä, sanoi puheenjohtaja. Merkitsemme muistiin, että te olette halukas ja uskomme, että teette kunnollista työtä tällä seudulla. Tänä yönä on pieni juttu, johon voitte ottaa osaa, jos haluatte.

— Odotan jonkun aikaa jotakin arvokasta.

— Voitte kuitenkin tulla mukaan tänä yönä, niin saatte helpommin tietää, mitä me merkitsemme tässä yhteiskunnassa. Ilmoitan siitä myöhemmin. Sillävälin — hän vilkaisi paperiinsa — on kokoukselle esitettävä pari seikkaa. Ensiksikin kysyn rahastonhoitajaltamme, miten on pankkitilimme laita. Jim Carnawayn leskelle on maksettava eläke. Hän kaatui osaston työtä suorittaessaan ja meidän on pidettävä huoli siitä, ettei hänen leskensä kärsi puutetta.

— Jim ammuttiin viime kuussa kun hän koetti tappaa Chester Wilcooxin Marley Creckista, selitti Mc Murdon naapuri.

— Varat ovat hyvät tällä hetkellä, sanoi rahastonhoitaja pankkikirja edessään. Toiminimet ovat olleet viimeaikoina anteliaita. Max Linder ja Kumppani on maksanut viisisataa sadaksi saadakseen olla rauhassa. Walkerin Veljekset lähettivät sata, mutta minä palautin sen omalla vastuullani ja vaadin viittä. Jollen kuule heistä mitään keskiviikkoon mennessä, täytyy heitä rangaista. Meidän täytyi viime vuonna polttaa heidän tavaroitaan ennenkuin he tulivat järkeviksi. Sitten on Läntinen Hiili-yhtiö maksanut vuosiveronsa. Meillä on kylliksi rahaa täyttääksemme muutamia sitoumuksia.

— Mitä kuuluu Archie Swindonista? kysyi muuan veli.

— Hän on myynyt kaivoksensa ja poistunut paikkakunnalta. Tuo vanha piru on jättänyt meille kirjeen, jossa hän sanoo ennemmin olevansa vapaa kadunlakaisija New Yorkissa kuin mahtava kaivoksenomistaja pakkoveronkiskureitten vallassa. Oli hyvä hänelle, että hän jätti seudun ennenkuin kirje joutui meidän käsiimme! Arvaan, ettei hän toistamiseen uskalla näyttää naamaansa tässä laaksossa.

Vanhanpuoleinen mies, jolla oli sileäksi ajellut, ystävälliset kasvot ja hyvä otsa, nousi seisomaan pöydän päässä, puheenjohtajaa vastapäätä.

— Herra rahastonhoitaja, sanoi hän, saanko kysyä, kuka osti tämän miehen omaisuuden, jonka olemme karkoittaneet paikkakunnalta?

— Kyllä, veli Morris. Sen on ostanut Merton Countyn Rautatieyhtiö.

— Ja kuka osti Todmanin ja Leen kaivokset, jotka samaten joutuivat viime vuonna myytäviksi?

— Sama yhtiö, veli Morris.

— Ja kuka osti Mansonin ja Shumanin ja Van Deherin ja Atwoodin rautatehtaat, jotka kaikki on hiljattain myyty.

— Ne osti kaikki Länsi Gilmertonin Yleinen kaivosyhtiö.

— En ymmärrä, veli Morris, sanoi puheenjohtaja, mitä meitä liikuttaa kuka ne osti, kosk'eivät he voi viedä niitä mukanaan paikkakunnalta.

— Kaikesta kunnioituksesta huolimatta teitä kohtaan, arvoisa Mestari, arvelen, että se liikuttaa meitä paljonkin. Tätä menettelytapaa olemme nyt jatkaneet kymmenkunta vuotta. Olemme vähitellen karkoittaneet kaikki pienkapitalistit seudulta. Mikä on seurauksena? Me saamme heidän sijaansa suuria yhtiöitä kuten Rautatieyhtiö ja Yleinen Rauta-yhtiö, joiden johtajat asuvat New Yorkissa tai Philadelphiassa eivätkä piittaa ollenkaan meidän uhkauksistamme. Me voimme kiristää rahoja heidän paikallisilta pomoiltaan, mutta siitä on vain seurauksena, että toisia lähetetään heidän sijaansa. Ja me teemme sen vaaralliseksi itsellemme. Pienkapitalistit eivät voi meitä vahingoittaa. Heillä ei ole rahaa eikä valtaa. Niinkauvan kuin emme rahainkiskomisella rasita heitä liikaa, pysyvät he meidän vallanalaisuudessamme. Mutta jos nuo suuret yhtiöt huomaavat, että meistä on heille haittaa, eivät he säästä vaivoja eivätkä kuluja kukistaakseen meidät ja saattaakseen meidät oikeuden käsiin.

Näitä turmiota ennustavia sanoja seurasi äänettömyys ja kaikkien kasvot synkistyivät ja synkeitä katseita vaihdettiin. Niin kaikkivaltiaita ja voittoisia he olivat olleet, että pelkkä ajatuskin mahdollisesta kostosta oli kadonnut heidän mielestään. Ja kuitenkin ajatus vavahdutti huolettomimpiakin heistä.

— Minun neuvoni on, jatkoi puhuja, että meidän on hellitettävä ohjia pienkapitalisteihin nähden. Sinä päivänä kun heidät kaikki on karkoitettu, on tämän seuran valta murrettu.

Epämiellyttävät totuudet eivät ole suosittuja. Kuului vihaisia huudahduksia, kun puhuja oli istunut. Mc Ginty nousi pilvi otsalla.

— Veli Morris, sanoi hän, te olette aina ollut turmionennustaja. Niin kauvan kuin osaston jäsenet pitävät yhtä, ei mikään voima Yhdysvalloissa voi heitä loukata. Emmekö ole tarpeeksi usein kokeneet sitä oikeussalissa? Luulen, että suuretkin yhtiöt huomaavat, että on helpompi maksaa kuin taistella, samoin kuin pienet yhtiöt. Ja nyt veljet — Mc Ginty riisui mustan samettilakkinsa ja viittansa puhuessaan — on tämä osasto päättänyt asiansa täksi illaksi, lukuunottamatta muuatta vähäpätöistä juttua, josta mainitsen erottaessa. Nyt on tullut veljellisen seurustelun ja huvittelun hetki.

Kummallinen totta tosiaan on ihmisluonto. Nämät miehet, joille murha oli jokapäiväinen asia, jotka kerran toisensa perästä olivat surmanneet perheenisän, miehen, jota kohtaan heillä ei ollut mitään mieskohtaista tunnetta, ajattelemattakaan katumusta tai säälimättä hänen itkevää vaimoan ja avuttomia lapsiaan, saattoivat heltyä kyyneliin kuullessaan tuntehikasta ja surullista musiikkia. Mc Murdolla oli kaunis tenori ja jollei hänen ennemmin olisi onnistunut hankkia osaston suosiota, olisi hän ehdottomasti saanut sen laulettuaan heille "Mä porraspuulla istun, Mary" ja "Allan-järven rannoilla." Ensimmäisenä yönä oli uudesta tulokkaasta tullut veljien suosikki, jolle kaikki ennusti ylennystä ja vaikutusvaltaa. Tosin vaadittiin muitakin ominaisuuksia kuin hyviä seurustelulahjoja ennenkuin oli ansiokas Vapaa Mies ja näistä hän antoi esimerkin ennenkuin ilta oli lopussa. Whiskypullo oli monta kertaa kiertänyt miehestä mieheen ja miehet olivat tulistuneet ja valmiit väkivaltaisuuksiin, kun heidän päämestarinsa vielä kerran kääntyi heidän puoleensa.

— Pojat, sanoi hän, tässä kaupungissa on muuan mies, joka tarvitsee läksytyksen ja teidän on pidettävä huoli siitä, että hän saa sen. Puhun James Stangerista, Heraldin toimittajasta. Oletteko nähnyt, kuinka hän taas on kirjoittanut meitä vastaan?

Kuului hyväksymisen muminaa, jota moni kirous säesti. Mc Ginty otti sanomalehden taskustaan.

— "*Laki ja järjestys!*" Tämä on otsakkeena. *Hirmuhallitus Rauta- ja Hiiliseudulla*. Kaksitoista vuotta on nyt kulunut ensimmäisistä salamurhista, jotka todistavat rikksellisen järjestön olemassa-olon keskuudessamme. Siitä päivästä lähtien nuo rikokset ovat jatkuneet, kunnes ne nyt ovat saavuttaneet huipun, joka tekee meistä sivistyneen maailman häpeäpilkun. Siinä tarkoituksessako suuri isänmaamme vastaanottaa helmaansa muukalaisen, joka pakenee Euroopan tyranniutta? Siksikö, että he itse

sortaisivat miehiä, jotka ovat antaneet heille turvapaikan ja jotta muodostuisi hirmuvaltaisuuden ja laittomuuden valtio itse vapauden tähtilipun pyhien poimujen varjossa, tila, joka herättäisi meissä kammaa, jos lukisimme siitä jossakin Idän vanhoillisimmassa yksinvallassa. Miehet ovat tunnetut. Järjestö on yleisesti tunnettu. Kuinka kauvan siedämme sitä? Voimme ikuisesti elää — — Olen varmaankin lukenut tarpeeksi tuota moskaa! sanoi puheenjohtaja laskien sanomalehden pöydälle. Näin hän kirjoittaa meistä. Nyt kysyn teiltä, mitä sanomme hänelle?

— Hänet on surmattava! huusivat useat hurjat äänet.

— Minä vastustan sitä, sanoi veli Morris, mies, jolla oli kaunismuotoinen otsa ja sileäksiajellut kasvot. Sanon teille, että koettelemme liian kovasti tätä laaksoa ja että voi tulla aika, jolloin itsepuolustukseksi kaikki liittyvät yhteen musertaakseen meidät. James Stanger on vanha mies. Hän on kunnioitettu kaupungissa ja paikkakunnalla. Hänen sanomalehtensä kannattaa kaikkea, mikä on kelvollista tässä laaksossa. Jos tämä mies surmataa, syntyy tässä valtiossa mieltenkuuhu, joka päättyy vain meidän kukistumiseemme.

— Ja kuinka saattavat he meidät kukistaa, mr Varovainen? huusi Mc Ginty. Poliisinko avulla? Puolet heistä olemme lahjoneet ja toinen puoli pelkää meitä. Vai tuomioistuimenko ja tuomarin avulla? Emmekö ole ennenkin sitä kokeneet ja mitä siitä on tullut?

— On olemassa Tuomari Lynch, joka saattaisi ratkaista asian.

Yleinen suuttumuksen huuto tervehti näitä sanoja.

— Minun tarvitsee vain kohottaa sormeni, sanoi Mc Ginty, niin kaksisataa miestä tekisi puhdasta jälkeä tässä kaupungissa päästä päähän. Sitten hän äkkiä korotti ääntään ja rypisti peloittavasti tuuheita mustia kulmakarvojaan. Kuulkaahan, veli Morris, olen jo jonkun aikaa pitänyt teitä silmällä. Teissä ei ole itsessänne rohkeutta ja te koetatte lannistaa muidenkin rohkeuden. On oleva onnettomuuden päivä, veli Morris, kun teidän oma nimenne tulee muistilistaan ja minä luulen, että minun pitäisi se panna siihen.

Morris oli käynyt kalmankalpeaksi ja hänen jalkansa näyttivät pettävän kun hän vaipui tuoliinsa. Hän kohotti vapisevin käsin lasinsa ja joi ennenkuin saattoi puhua.

— Pyydän anteeksi, arvoisa Mestari, teiltä ja kaikilta veljiltä tässä osastossa, jos olen sanonut enemmän kuin minun olisi pitänyt. Olen uskollinen jäsen — te kaikki tiedätte sen — ja pelkoni, että osastolle voisi tapahtua pieninkin onnettomuus, saa minut puhumaan pelokkaasti. Mutta minä luotan enemmän teidän arvostelukykyynne, arvoisa Mestari, kuin omaani ja lupaan etten enää tuota mielipahaa.

— Hyvin hyvä, veli Morris. Minä itse olisin pahoillani, jos minun tarvitsisi antaa teille läksytys. Mutta niin kauvan kuin minä olen puheenjohtajana, täytyy meidän olla sanoissa ja töissä yksimielinen osasto. Ja nyt pojat, jatkoi hän katsoen ympärilleen, sanon teille, että jos Stanger saisi sen, minkä hän ansaitsee, tulisi siitä enemmän harmia kuin mikä on tarpeen. Nuo toimittajat vetävät yhtä köyttä ja jokainen valtion sanomalehti vaatisi poliisia ja sotaväenosastoa tänne. Mutta luulen, että voitte antaa hänelle vakavan varoituksen. Otatteko sen toimeksenne, veli Baldwin?

— Tietysti! sanoi nuori mies innokkaasti.

— Kuinka monta miestä haluatte?

— Puolitusinaa ja kaksi ovea vartioimaan. Tulkaa te Gower ja te Mansel ja te Scanlan ja kaksi Willabyn veljestä.

— Lupasin, että uusi veli saisi tulla mukaan, sanoi puheenjohtaja.

Ted Baldwin katsoi Mc Murdoa silmiin, jotka ilmaisivat, ettei hän ollut mitään unohtanut eikä antanut anteeksi.

— No, hän saa tulla jos haluaa, sanoi hän. Se riittää. Mitä pikemmin suoritamme työmme sitä parempi.

Seura hajaantui huutaen ja hihkuen ja hyräillen laulunpätkiä. Ravintolassa oli vielä paljon väkeä ja useat veljistä jäivät sinne. Pieni joukko, jolla oli tehtävä suoritettavanaan, meni kadulle ja kulki kaksi ja kolme ryhmässä katukäytävää pitkin, jottei olisi herättänyt huomiota. Yö oli hyvin kolea, puolikuu loisti kirkkaasti tähtirikkaalla pakkastaivaalla. Miehet pysähtyivät ja kokoontuivat pihamaalle, joka oli korkea rakennusta vastapäätä. Sanat "Vermissa Herald" olivat kultakirjaimin luettavana kirkkaasti valaistujen akkunoiden välissä. Sisältä kuului latomokoneiden kalske.

— Kuulkaapas, sanoi Baldwin Mc Murdolle, te voitte jäädä tähän ovelle pitämään huolta siitä, että tie on vapaa. Arthur Willaby jääköön kanssanne. Te muut tulette minun mukani. Älkää pelätkö pojat, sillä toistakymmentä miestä on valmiina todistamaan, että me olemme juuri tällä hetkellä Liittotalolla.

Keskiyö oli lähellä ja katu oli autio paria kulkijaa lukuunottamatta, jotka olivat matkalla kotiin. Joukko kulki kadun poikki ja Baldwin ja hänen miehensä työnsivät auki sanomalehden toimiston oven ja hyökkäsivät portaita ylös. Mc Murdo ja toinen jäivät alas. Ylhäältä kuului huuto, avunhuuto ja sitten jalkojen töminää ja kaatuvien tuolien kolinaa. Hetkistä myöhemmin harmaahapsinen mies hyökkäsi huoneesta ylimmälle porrasastuimelle. Hänet saavutettiin ennenkuin hän ennätti kauvemmas ja hänen silmälasinsa putosivat kilisten Mc Murdon jalkojen juureen. Kuului voihkaus kun hän kaatui. Hän oli vatsallaan ja puolitusinaa keppiä kolahti vastakkain kun ne sattuivat häneen. Hän vääntelehti ja hänen pitkät laihat jäsenensä värähtelivät iskujen sadellessa. Toiset lakkasivat lopulta lyömästä, mutta Baldwin, helvetillinen hymyily julmilla kasvoillaan, kolhi miehen päätä, jota tämä turhaan koetti käsivarsillaan suojella. Hänen valkeissa hiuksissaan oli veritahroja. Baldwin seiso i yhä kumartuneena uhrinsa yli, ja löi missä vain näki suojattoman paikan, kun Mc Murdo juoksi portaita ylös ja sysäsi hänet syrjään.

— Te tapatte miehen, sanoi hän. Lakatkaa!

Baldwin katsoi häneen kummastuneena.

— Te kirottu! huusi hän. Kuinka te käytte väliin — te, joka olette uusi tulokas Osastossa. Väistyköö! Hän kohotti keppinsä, mutta Mc Murdo oli ottanut esiin pistolinsa.

— Väistyköö itse! huusi hän. Minä merkitsen kasvonne, jos lyötte minua. Eikö ollut päämestarin määräys, ettei miestä saisi tappaa, mutta nythän te olette tappamaisillanne hänet.

— Hän puhuu totta, sanoi joku miehistä.

— Hitto vie, teidän on parasta kiiruhtaa! huusi mies alhaalta. Akkunoihin alkaa syttyä valo ja viiden minuutin kuluttua on teillä koko kaupunki kintereillänne.

Kadulta kuului jo huutoja ja pieni latoja-joukko oli kerääntynyt eteiseen ja koetti rohkaista mieltään ryhtyäkseen toimimaan. Jättäen toimittajan voimattoman ja liikkumattoman ruumiin portaitten päähän, ilkiöt hyökkäsivät alas ja kulkivat nopeasti pitkin katua. Päästyään Liittotalolle toiset heistä sekaantuivat väenvilinä Mc Gintyn ravintolassa, ja kuiskasivat tarjoilupöydän ylitse pomolle, että työ oli hyvin suoritettu. Toiset, ja niiden joukossa Mc Murdo, poikkesivat syrjäkaduille ja menivät kotiinsa.

IV LUKU.

Kauhun laakso.

Kun Mc Murdo heräsi seuraavana aamuna, oli hänellä täysi syy muistaa osaston jäseneksi pääsyään. Hänen päätään pakotti juominkien johdosta ja hänen käsivartensa, johon osastonmerkki oli poltettu, oli kuuma ja turvonnut. Kun hänellä oli oma erikoinen tulolähteensä, kävi hän epäsäännöllisesti toimessaan. Niinpä hän nytkin söi myöhään aamiaisen ja jäi aamuksi kotiin kirjoittaen pitkän kirjeen erälle ystävälle. Jälkeenpäin hän luki *Daily Heraldin*. Eri palstalta, joka oli viime hetkessä pantu lehteen, hän luki "Väkivaltaa *Heraldin* toimistossa. Toimittajaa julmasti loukattu". Siinä oli lyhyt selonteko asioista, jotka hän tuns i paremmin kuin kirjoittaja. Se päättyi lausuntoon:

Asia on nyt poliisin käsissä, mutta saattaa tuskin toivoa, että heidän ponnistuksensa tuottavat parempia tuloksia kuin ennenkään. Muutamat miehistä tunnettiin ja on toivoa, että heidät saadaan todistetuksi syyllisiksi. Väkivallan alkuunpanijana oli, — sitä tuskin tarvitsee sanoakaan, tuo häpeällinen seura, joka on pitänyt tätä yhteiskuntaa niin kauvan vallanalaisuudessaan ja jota vastaan *Herald* on niin pelottomasti taistellut. Mr Stangerin monia ystäviä varmaankin ilahuttaa kuulla, että vaikka häntä on julmasti ja raa'asti lyöty ja hänen päänsä on saanut ankaria iskuja, ei hänen henkensä ole kuitenkaan vaarassa.

Alempana kerrottiin, että Hiili- ja Rautaseudun poliisivartio Winchester-kivääreillä asestettuna oli hankittu suojelemaan toimistoa.

Mc Murdo oli laskenut sanomalehden käsistään ja sytytti piippunsa kädellä, joka vapisi edellisen illan

hurjisteluista, kun ovelle koputettiin ja hänen emäntänsä toi hänelle kirjeen, jonka muuan poika oli juuri tuonut. Siinä ei ollut allekirjoitusta ja sen sisältö oli seuraava:

"Haluaisin puhua kanssanne, mutt'en kernaasti tekisi sitä teidän luonanne. Tapaatte minut lipputangon luota Miller Hiilissä. Jos tulette sinne nyt heti on minulla jotakin sanottavaa, joka on teille tärkeätä kuulla ja minulle puhua".

Mc Murdo luki kirjeen kahteen kertaan hyvin kummastuneena, sillä hän ei voinut aavistaa mitä se merkitsi ja kuka sen oli kirjoittanut. Jos se olisi ollut naisen käsialaa, olisi hän voinut luulla että se oli alku johonkin seikkailuun, joita hänellä oli ollut yllin kyllin elämässään. Mutta se oli miehen käsialaa ja sitäpaitsi sivistyneen miehen. Lopulta hän hiukan epäröityään päätti ottaa selon asiasta.

Miller Hill on huonosti hoidettu julkinen puisto aivan kaupungin keskuksessa. Kesällä se on suosituin huvittelupaikka, mutta talvella se on aivan autio. Sen huipulta ei näe ainoastaan rumaa, epäsäännöllisesti rakennettua kaupunkia, vaan kiemurtelevan laaksonkin lukuisine kaivoksineen ja tehtaineen, jotka mustaavat lumen sen molemmilla laidoilla, ja metsäiset ja lumenpeittämät selänteet sen molemmin puolin. Mc Murdo nousi kiemurtelevaa polkua, jota ikivihreä reunusti, kunnes saapui aution ravintolan luo, joka on kesähuvittelun keskuksena. Sen vieressä oli paljas lipputanko ja sen luona oli mies lakki painettuna otsalle ja takinkaulus kohotettuna. Kun tämä käänsi kasvonsa, näki Mc Murdo, että se oli veli Morris, sama, joka edellisenä yönä oli herättänyt päämestarin suuttumuksen. He vaihtoivat liiton merkin kohdatessaan toisensa.

— Halusin vaihtaa muutaman sanan kanssanne mr Mc Murdo, sanoi vanhempi mies puhuen niin epäröiden, että huomasi hänen puhuvan arkaluontoisesta asiasta. Olitte ystävällinen, kun tulitte.

— Miksi ette pannut nimeänne kirjeen alle?

— Täytyy olla varovainen herraseni. Näinä aikoina ei tiedä mitä saattaa tapahtua. Ei milloinkaan tiedä, kehen voi luottaa ja kehen ei.

— Tietysti voi luottaa osaston veljiin?

— Ei, ei aina sanoi Morris kiivaasti. Mitä tahansa sanomme tai ajattelemmekin, näkyy tulevan tuon miehen, Mc Gintyn korviin.

— Kuulkaa, sanoi Mc Murdo tuimasti, kuten hyvin tiedätte, vannoin minä vasta viime yönä uskollisuutta päämestarillemme. Kehoitatteko minua rikkomaan valani?

— Jos otatte sen siltä kannalta, sanoi Morris surullisesti, voin ainoastaan sanoa olevani pahoillani siitä, että vaivasin teitä tänne. Asiat ovat hullusti, kun ei kaksi vapaata kansalaista voi uskoa toisilleen ajatuksiaan.

Mc Murdo, joka oli hyvin tutkivasti katsonut toveriaan, hellitti hiukan katsettaan.

— Tietysti puhun vain omasta puolestani, sanoi hän. Olen uusi tulokas, kuten tiedätte, ja minulle on kaikki täällä outoa. Minun ei sovi puhua, mr Morris, ja jos aijotte sanoa jotain, niin kyllä minä kuuntelen.

— Ja kielitte sen pomo Mc Gintylle, sanoi Morris katkerasti.

— Siinä teette todella minulle vääryyttä, sanoi Mc Murdo. Omasta puolestani olen uskollinen osastolle ja sen sanon teille suoraan, mutta olisin kurja, jos kertoisin jollekin toiselle, mitä te luottamuksella minulle puhutte. Minä en vie sitä kauemmaksi, vaikka ennakolta ilmoitan teille, ettette saa minulta apua, ettekä myötätuntoa.

— Olen lakannut etsimästä kumpaistakaan niistä, sanoi Morris. Henkeni voi joutua vaaraan sen kautta, mitä sanon, mutta vaikka olettekin paha — ja minusta tuntui viime yönä, että te olette muuttumaisillanne yhtä pahaksi kuin pahin heistä — olette kuitenkin vasta-alkaja, eikä omatuntonne voi olla vielä niin paatunut kuin heidän. Siksi ajattelin puhua kanssanne.

— No, mitä teillä on sanottavaa?

— Jos ilmiannatte, minut, olkaa kirottu!

— Sanoinhan, etten sitä tee.

— Halusin kysyä teiltä, pälkähtikö milloinkaan päähänne, kun liityitte Vapaitten Miesten Liittoon Chicagossa ja vannoitte veljesrakkauden ja uskollisuuden valoja, että se veisi teidät rikoksiin?

— Jos sanotte sitä rikokseksi, vastasi Mc Murdo.

— Sanotte rikokseksi! huudahti Morris, ääni värähdellen intohimosta. Vähänpä olette nähnyt, jos voitte sanoa sitä muuksi. Oliko rikos, kun viime yönä lyötiin miestä, joka oli kyllin vanha ollakseen isänne, kunnes veri tahraisi hänen valkeat hapsensa? Oliko se rikos — vai miksi muuksi sitä nimittäisitte?

— On niitä, jotka sanoisivat, että se oli sotaa, sanoi Mc Murdo. Sotaa kahden yhteiskuntaluokan välillä, joista kumpikin löi niin hyvin kuin taisi.

— No, ajattelitteko sellaista, kun liityitte Vapaitten Miesten Liittoon Chicagossa?

— En, minun täytyy sanoa, etten ajatellut.

— En minäkään liittyessäni siihen Philadelphiassa. Se oli vain siunauksellinen seura ja kokouspaikka tovereille. Sitten kuulin tästä paikasta — kirottu olkoon hetki, jolloin ensi kerran kuulin sen nimen — ja tulin tänne päästäkseni eteenpäin. Jumalani, päästäkseni eteenpäin! Vaimoni ja kolme lastani tulivat mukani. Perustin kaupan Market Squaren varrella ja menestyin hyvin. Täällä oli saatu tietää, että minä kuuluiin Vapaisiin Miehiin ja minun oli pakko liittyä paikallisosastoon, kuten teidänkin viime yönä. Minulla on tuo häpeän merkki käsivarressani ja jotakin vielä pahempaa poltettuna sydämeeni. Huomasin olevani kunnottoman konnan vallassa ja kietoutuneena rikosten verkkoon. Mitä saatoin tehdä? Jokaista sanaani, jonka sanoin korjatakseni asioita, pidettiin kavallusyrityksenä, kuten tänä yönäkin. En voi lähteä täältä, sillä koko omaisuuteni on kiinni kaupassani. Jos eroan seurasta, tiedän hyvin, että minut murhataan ja Jumala tietää miten käy vaimoni ja lasteni. Oi, se on hirveätä — hirveätä! Hän pani kädet kasvoilleen ja hänen ruumiinsa vapisi kouristuksentapaisista nyhkytyksistä.

Mc Murdo kohautti olkapäitään.

— Olette liian akkamainen siihen hommaan, sanoi hän. Ette ole oikeaa lajia sellaiseen työhön.

— Minulla oli omatunto ja uskonto, mutta he tekivät minusta pahantekijän. Minut valittiin erästä tehtävää suorittamaan. Tiesin hyvin mitä seuraisi, jos kieltäytyisin. Kukaties olen pelkuri. Kukaties ajatus pienestä vaimoraukastani ja lapsista tekee minut pelkuriksi. Kuitenkin minä menin. Luulen, että se tulee kummittelemaan mielessäni niin kauvan kuin elän. Se oli yksinäinen talo kahdenkymmenen peninkulman päässä täältä. Minua käskettiin vartioimaan ovea, kuten teitäkin viime yönä. Minuun ei luotettu niin paljon, että olisi otettu minut mukaan. Toiset menivät sisään. Kun he tulivat ulos, olivat heidän kätensä ranteisiin saakka veressä. Kun läksimme pois, kuului talosta lapsen huuto. Se oli viisivuotias poika, joka oli nähnyt isänsä murhattavan. Miltei pyörriin kauhusta sen kuullessani ja kuitenkin täytyi minun näyttää rohkeata ja hymyilevää naamaa, sillä tiesin hyvin, että jollen olisi sitä tehnyt, olisivat he ensi kerralla tulleet minun talostani kädet verisinä ja minun pikku Fredini olisi itkenyt isäänsä. Mutta minä olin silti rikollinen — osallinen murhaan, kadotettu ikipäiviksi tässä maailmassa ja kadotettu niinikään tulevassa. Olen hyvä katolilainen, mutta pappi ei tahtonut olla missään tekemisissä kanssani, kun hän kuuli, että olen "Scowrer" ja minut on suljettu kirkkoni yhteydestä. Niin on minun laitani. Ja minä näen että te olette menossa samaa tietä ja kysyn teiltä: mihin tämä päättyy? Oletteko valmis tulemaan kylmäveriseksi murhaajaksi, vai voimmeko tehdä mitään ehkäistäksemme sen?

— Mitä te tekisitte? kysyi Mc Murdo äkisti. Ette kai aijo kieliä?

— Jumala siitä varjelkoon! huudahti Morris. Pelkkä ajatuskin maksaisi varmaan henkeni.

— Se on hyvä, sanoi Mc Murdo. Arvelen, että te olette akkamainen mies ja pidätte liian suurta melua asiasta.

— Liian suurta melua! Odottakaa kunnes olette asunut täällä kauvemmin. Katsokaahan tuota laaksoa. Näette sadoista savupiipuista kohoavan pilven, joka pimittää sitä. Sanon teille, että murhaajien pilvi riippuu sankempana ja ahdistavampana, kuin tuo ihmisten päitten päällä. Se on Kauhun Laakso — Kuoleman Laakso. Pelko asuu ihmisten sydämessä iltahämärästä aamunkoittoon. Vartokaa, nuori mies, ja ottakaa opiksenne.

— No, ilmoitan teille mitä ajattelen, kun olen nähnyt enemmän, sanoi Mc Murdo huolettomasti. On aivan selvää, ettette te ole mies paikallanne täällä, ja mitä pikemmin te lähдете täältä — jos vaan saatte hiukankaan kohtuullisen hinnan liikkeestänne — sitä parempi teille. Mitä olette minulle sanonut, pysyy salaisuutenani, mutta hitto vie, jos luulisin, että olette kavaltaja — —

— Ei, ei! sanoi Morris surkeasti.

— No, jääköön se sikseen. Pidän mielessäni, mitä olette sanonut, ja kukaties joskus vielä palaan siihen. Luulen että puhuitte minulle siten hyvässä tarkoituksessa. Nyt menen kotiin.

— Pari sanaa ennenkuin lähdette, sanoi Morris. Meidät on kukaties nähty yhdessä. He ehkä haluavat tietää, mistä olemme puhuneet.

— Ah, se oli hyvä ajatus.

— Minä tarjoan teille kirjanpitäjän paikan kaupassani.

— Ja minä kieltäydyin ottamasta sitä vastaan. Se on asiamme. Se on hyvä, veli Morris, olkoon tulevaisuus teille parempi.

Samana päivänä iltapuolella, kun Mc Murdo istui tupakoiden mietteisiinsä vaipuneena arkihuoneensa takkavalkean ääressä, avautui ovi ja oviaukon miltei täytti pomo Mc Gintyn jättiläisvartalo. Hän teki merkin ja istuuduttuaan nuorta miestä vastapäätä katsoi häneen tiukasti jonkun aikaa. Katseeseen vastattiin yhtä tiukasti.

— Minä en käy usein vieraisilla, veli Mc Murdo, sanoi hän vihdoin. Luulen, että minulla on liian kiire niiden takia, jotka käyvät minun luonani. Mutta ajattelin, että hiukan jaloittelisin ja tulisin katsomaan teitä asunnossanne.

— Olen ylpeä nähdessäni teidät täällä, Neuvos, vastasi Mc Murdo sydämellisesti, ottaen esiin whiskypullon astiakaapista. Se on kunnia, jota en ollut odottanut.

— Kuinka on käsivarren laita? kysyi pomo.

Mc Murdo irvisti.

— No, se muistuttaa kyllä itsestään, sanoi hän. Mutta se on sen arvoinen.

— Niin, se on sen arvoinen, vastasi toinen, niiden mielestä, jotka ovat uskollisia, ja avuksi osastolle. Mistä puhuitte veli Morrisin kera Miller Hiilissä tänä aamuna?

Kysymys tuli niin äkkiä, että oli hyvä, että hänellä oli vastaus valmiina. Hän purskahti sydämelliseen nauruun.

— Morris ei tiennyt, että voin ansaita elantoni täällä kotona. Hänen ei tarvitsekaan tietää, sillä hän on liian omantunnontarkka minunlaiselleni. Mutta hän on hyväsydäminen vanha veikko. Hän luuli, että minä olin paikan puutteessa ja että hän tekisi minulle hyvän palveluksen tarjoamalla minulle kirjanpitäjän toimen kaupassaan.

— Vai sitä se oli?

— Niin, sitä se oli.

— Ja te kieltäyditte?

— Tietysti. Enkö voisi ansaita kymmenen kertaa niin paljon omassa makuuhuoneessani neljän tunnin työllä?

— Niinpä kyllä. Mutta minä en liian paljon seurustelisi Morrisin kanssa.

— Miksi en?

— No, koska sanon, ettei teidän pitäisi. Se riittäisi useimmille näillä seuduilla.

— Se saattaa riittää useimmille, mutta se ei riitä minulle, Neuvos, sanoi Mc Murdo rohkeasti. Jos olette ihmistuntija, niin tiedätte sen.

Tummaverinen jättiläinen tuijotti häneen ja hänen karvainen kypälänsä puristi hetkisen lasia aivankuin olisi hän aikonut heittää sen kumppaninsa päähän. Sitten hän nauroi äänekkääseen, hurjaan, teeskenneltyyn tapaansa.

— Olette omituinen toveri, sanoi hän. No, jos haluatte tietää syyn, niin sanon sen teille. Sanoiko Morris mitään osastoa vastaan?

— Ei.

— Eikö minua vastaan?

— Ei.

— No, hän ei sanonut siksi, ettei hän uskaltanut luottaa teihin. Mutta sydämessään ei hän ole mikään

uskollinen veli. Tiedämme sen hyvin ja pidämme häntä silmällä ja odotamme aikaa antaaksemme hänelle varoituksen. Luulen, että aika lähenee. Lammastarhassamme ei ole tilaa syyhyisille lampaille. Mutta jos seurustelette vilpillisen kanssa, täytyisi meidän ajatella, että tekin olette vilpillinen. Ymmärrätekö?

— Ei ole pelkoa siitä, että minä seurustelisin hänen kanssaan, sillä minä en pidä miehestä, vastasi Mc Murdo. Jos joku toinen mies kuin te sanoisi sanan vilpillinen, ei hän sanoisi sitä kahta kertaa.

— Hyvä, se riittää, sanoi Mc Ginty juoden lasinsa pohjaan. Tulin sanomaan teille sanan ajallansa ja nyt se on tehty.

— Haluaisin mielelläni tietää, sanoi Mc Murdo, kuinka te saitte tietää, että minä olen puhunut Morrisin kanssa.

Mc Ginty nauroi.

— Minun toimenani on tietää mitä paikkakunnalla tapahtuu, sanoi hän. Luulen olevan parasta, että annatte minun tietää kaikki mitä tapahtuu. No, on jo aika lähteä, ja aijoin juuri sanoa — —

Mutta hänen jäähyväisensä katkaistiin odottamattomalla tavalla. Ovi avautui äkkiä ja kolmet uhkaavat kasvat katsoivat heihin poliisikypärien alta. Mc Murdo hypähti pystyyn ja oli ottamaisillaan esiin revolverinsa, mutta hänen kätensä pysähtyi puolitiessä kun hän huomasi, että kaksi winchesterkivääriä tähtäsi hänen päähänsä. Muuan univormupukuinen mies astui huoneeseen kuusipiippuinen revolveri kädessään. Hän oli kapteeni Marvin, joka oli ennen ollut Chicagossa ja nyt kuului Hiili- ja Rautaseudun poliisikuntaan. Hän ravisti päätään puolittain hymyillen Mc Murdolle.

— Ajattelinkin, että te joutuisitte ikävyyksiin, mr Mc Murdo Chicagosta, sanoi hän. Ettekö voi pysyä siivolla, vai kuinka? Ottakaa hattunne ja tulkaa mukaan.

— Arvaan, että saatte maksaa tästä, kapteeni Marvin, sanoi Mc Ginty. Haluaisinpa tietää, kuka te olette, kun uskallatte murtautua täten taloon ja loukata kunniallisia, lainkuuliaisia ihmisiä?

— Te olette tämän jutun ulkopuolella, Neuvos Mc Ginty, sanoi poliisikapteeni. Me emme ole tulleet vangitsemaan teitä, vaan tätä miestä, Mc Murdoa. Teidän pitäisi auttaa eikä estää meitä tehtävässämme.

— Hän on ystäväni ja minä vastaan hänen käytöksestään, sanoi pomo.

— Yleisen puheen mukaan, Mc Ginty, saatte jonakuna päivänä vastata omasta käytöksestänne, vastasi poliisikapteeni. Tämä mies, Mc Murdo, oli rikksellinen ennenkuin hän tuli tänne ja hän on rikksellinen vieläkin. Tähdätkää häneen poliisit sillä aikaa, kun minä otan häneltä aseet.

— Tässä on pistoolini, sanoi Mc Murdo kylmästi. Tokkohan te kapteeni Marvin vangitsisitte minut näin helposti, jos te ja minä olisimme kahden.

— Missä on vangitsemiskäskynne? kysyi Mc Ginty. Hitto vie, yhtähyvin voisi elää Venäjällä kuin Vermissassa, kun teidänlaisenne miehet hoitavat poliisinvirkkaa. Se on kapitalistien solvaus ja takaan, että saatte kuulla siitä vielä enemmän.

— Te teette parhaanne mukaan sen, mitä pidätte velvollisuutenanne, Neuvos. Me pidämme huolen omistamme.

— Mistä minua syytetään? kysyi Mc Murdo.

— Osanotosta vanhan toimittaja Stangerin pahoinpitelemiseen *Heraldin* toimituksessa. Ei ole teidän vikanne, ettei ole kysymys murhasta.

— No, jollei teillä ole muuta häntä vastaan, sanoi Mc Ginty nauraen, voitte säästää itseltänne paljon vaivaa antamalla asian raueta. Tämä mies oli minun kanssani ravintolassani pelaamassa pokeria puolenyön aikaan ja voin hankkia toistakymmentä todistajaa sitä todistamaan.

— Se on teidän asianne ja arvaan, että voitte järjestää sen oikeussalissa huomenna. Tulkaa siis Mc Murdo ja tulkaa siivosti, ellette halua kuulaa kalloonne. Pysykää te loitolla, mr Mc Ginty, sillä varoitan teitä siitä, etten kärsi mitään vastarintaa ollessani virantoimituksessa.

Kapteeni näytti niin päättävältä, että sekä Mc Murdon että hänen pomonsa täytyi tyytyä asemaan. Viimemainittu koetti saada kuiskaamalla vaihdetuksi vangin kanssa muutaman sanan ennenkuin he lähtivät.

— Kuinka on — hän pisti peukalonsa pystyyn osoittaakseen rahantekokaluja.

— Kaikki hyvin, kuiskasi Mc Murdo, joka oli keksinyt varman kätköpaikan lattian alla.

— Jääkää hyvästi, sanoi pomo puristaen Mc Murdon kättä. Menen tapaamaan asianajaja Reilly'a ja hoidan itse puolustuksen. Luottakaa sanaani, etteivät he voi teitä pitää vangittuna.

— Enpä löisi vetoa siitä. Vartioikaa vankia ja ampukaa hänet, jos hän yrittää vehkeillä. Minä tarkastan taloa ennenkuin lähden.

Marvin teki niin, mutta ei nähtävästi löytänyt jälkeäkään kätkeyistä työkaluista. Kun hän oli tullut alas, veivät hän ja hänen miehensä Mc Murdon päämajaan. Oli jo pimeä ja puhalsi kolea tuuli niin että kadut olivat miltei autiot, mutta muutamat tyhjäntoimittajat seurasivat kulkuetta ja pimeyden rohkaisemina huusivat vangille solvauksia.

— Hirttäkää kirottu Scowrer! huusivat he. Hirttäkää hänet! He nauroivat, kun hänet vietiin poliisiasemalle. Lyhyen muodollisen kuulustelun jälkeen hänet vietiin yhteiseen koppiin. Täällä hän tapasi Baldwinin ja kolme muuta, jotka olivat ottaneet osaa edellisen yön rikokseen. Heidät oli kaikki vangittu tänä iltapäivänä ja he odottivat oikeudenkäyntiä seuraavana päivänä.

Mutta tänne oikeuden sisimpäänkin linnoitukseen ulottui Vapaitten Miesten pitkä käsivarsi. Myöhään yöllä astui heidän koppiinsa vanginvartija tuoden mukanaan heidän makuusijojaan varten olkikuvon, josta hän otti esiin kaksi whiskypulloa, muutamia laseja ja korttipakan. He viettivät iloisen yön huolehtimatta lainkaan huomispäivän koettelemuksesta.

Eikä heillä ollut syytäkään olla huolissaan, kuten loppu osoitti. Maistraatti ei mitenkään voinut todistusten perustuksella julistaa tuomiota, joka olisi lykännyt jutun korkeampaan oikeuteen. Ensiksikin täytyi latojien ja painajien myöntää, että valaistus oli ollut huono, että he itse olivat olleet hyvin hämmennyksissä ja että heidän oli vaikeata ehdottomasti vanna tuntuvansa pahantekijät, vaikka he uskoivat että syytetyt olivat olleet heidän joukossaan. Kun Mc Gintyn hankkima taitava asianajaja oli ristikuulustellut heitä, kävivät heidän todistuksensa vielä epämääräisemmiksi. Loukattu mies oli todistanut, että äkillinen hyökkäys oli niin saanut hänet ymmälle, ettei hän voinut kertoa muuta, kuin että ensimmäisellä miehellä, joka löi häntä, oli viikset. Hän lisäsi, että hän tiesi heidän olevan Scowreria, koskei hänellä voinut olla yhteiskunnassa ketään muita vihamiehiä, ja koska häntä oli jo kauvan uhattu hänen sanomalehtikirjoitustensa takia. Toiseksi todisti kuusi kansalaista ja niiden joukossa korkea kunnallinen virkamies, Neuvos Mc Ginty, yksimielisesti ja selvästi, että miehet olivat pelanneet korttia Liittotalolla paljon myöhempään kuin rikos tapahtui. On tarpeetonta sanoa, että tuomioistuin vapautti heidät miltei pyytäen anteeksi ikävyyttä, jonka he olivat saaneet kärsiä ja nuhdellen kapteeni Marviniä ja poliisia liiasta virkainnosta.

Tuomiota tervehti äänekkäin suosionosoituksin oikeussali, jossa Mc Murdo näki paljon tuttuja kasvoja. Osaston veljet hymyilivät ja viittoivat. Mutta siellä oli toisia, jotka istuivat huulet yhteenpuristettuina ja synkin katsein kun miehet poistuivat syytettyjen paikalta. Muuan heistä, pieni mustapartainen, päättäväisen näköinen mies puki sanoiksi omansa ja toveriensa ajatukset, kun vapaiksi julistetut kulkivat hänen ohitse.

— Te kirotut murhaajat! sanoi hän. Kyllä me teidät vielä saamme kiikkiin.

V LUKU.

Synkin hetki.

Joskin Mc Murdo voitti toveriensa suosion, niin oli olemassa toinen piiri, joka oli vielä tärkeämpi hänelle, mutta jossa hän menetti sen. Ettie Shafterin isä ei tahtonut olla missään tekemisissä hänen kanssaan ja oli kieltänyt häneltä pääsyn taloonsa. Ettie itse rakasti häntä liian syvästi voidakseen erota hänestä, ja kuitenkin hänen oma hyvä järkensä varoitti häntä avioliitosta miehen kanssa, jota pidettiin rikoksellisena.

Olisi luullut, että Mc Murdo seuran jäsenenä olisi saanut tietää kaikki, mitä tapahtui, mutta hän huomasi pian, että järjestö oli laajempi ja käsitti useampia osastoja. Myöskin pomo Mc Ginty oli tietämätön monista asioista, sillä eräällä virkailijalla, jota nimitettiin piirikunnan edusmieheksi ja joka asui kauvempana Hobson Patchissa, oli valta useiden eri osastojen yli, joita hän vallitsi yllättävällä ja itsevaltiaalla tavalla. Vain kerran Mc Murdo näki hänet. Hän oli pieni viekkaannäköinen,

harmaatukkainen mies, jolla oli hiipivä käynti ja luihu, ilkeä katse. Evans Pott oli hänen nimensä ja Vermissan mahtava pomokin tunsivat häntä kohtaan samantapaista vastenmielisyyttä ja pelkoa, jota suurikasvuinen Dantonkin varmaan oli tuntenut vähäpätöisen näköistä mutta vaarallista Robespierre'iä kohtaan.

Eräänä päivänä Scanlan, joka oli Mc Murdon asuintoveri, sai Mc Gintyltä kirjeen, jonka sisällä oli toinen Evans Pottilta. Tämä kirjoitti, että hän aikoi lähettää paikkakunnalle kaksi hyvää miestä, Lawlerin ja Andrewsia, jotka olivat saaneet määräyksen toimia lähistöllä, vaikka oli parasta, ettei mitään yksityiskohtaisia tietoja annettu heidän tehtävästään. Tahtoisiko päämestari pitää huolen heidän asunnostaan ja mukavuudestaan kunnes toiminnan hetki oli tullut? Mc Ginty lisäsi, että kenenkään oli mahdotonta asustaa salaa Liittotalossa ja että hän siksi olisi kiitollinen, jos Mc Murdo ja Scanlan pitäisivät vieraat muutaman päivän luonaan.

Samana iltana miehet saapuivat kumpikin kantaen matkalaukkuaan. Lawler oli vanhanpuoleinen mies, viekas, vaitelias ja täsmällinen, puettu vanhaan mustaan päällystakkiin, joka hänen pehmeän huopahattunsa ja harmaan partansa keralla sai hänet ulkonäöltään muistuttamaan kiertävää saarnaajaa. Hänen toverinsa, Andrews, oli vielä aivan nuori, avomielisen näköinen ja iloinen, ja käyttäytyi meluavasti, kuten ainakin mies, joka tahtoo nauttia jokaisen minuutin loma-ajastaan. Molemmat miehet olivat ehdottomasti raittiita ja käyttäytyivät kaikissa suhteissa kuin yhteiskunnan moitteettomat jäsenet, ellei ota lukuun sitä ainoaa seikkaa, että he olivat murhaajia, jotka olivat usein osoittautuneet olevansa tämän murhaajaseuran kyvykkäimpiä työaseita. Lawler oli jo suorittanut neljätoista senlaatuista tehtävää ja Andrews kolme.

Mc Murdo huomasi, että he olivat hyvin halukkaat keskustelemaan entisistä teoistaan, joista he puhuivat puoli-häveliäästi mutta ylpeillen, kuten ainakin miehet, jotka ovat hyvin ja epäitsekkäästi palvelleet yhteiskuntaa. He olivat kuitenkin vaiteliaita, kun tuli puhe heidän nykyisestä tehtävästään.

Huolimatta vieraittensa vaiteliaisuudesta olivat Scanlan ja Mc Murdo lujasti päättäneet olla läsnä kun he suorittivat sen, mitä nimittivät "leikiksi." Kun siis Mc Murdo varhain eräänä aamuna kuuli heidän hiipivän alas portaita, herätti hän Scanlanin ja he puukeutuivat kiireesti. Puukeuduttuaan he huomasivat, että toiset olivat hiipineet ulos jättäen oven jälkeensä auki. Päivä ei ollut vielä valjennut ja lamppujen valossa he näkivät nuo kaksi miestä jonkun matkan päässä kadulla. He seurasivat heitä varovasti, kulkien äänettömästi askelin syvässä lumessa.

Talo oli aivan lähellä kaupungin rajaa ja pian he saapuivat poikkitielle, joka oli sen rajan takana. Täällä odotti kolme miestä, joiden kanssa Lawler ja Andrews kiireisesti ja innokkaasti keskustelivat. Sitten he kaikki lähtivät yhdessä liikkeelle. Oli nähtävästi kysymyksessä joku tärkeä tehtävä, joka vaati väkeä. Tältä kohdalta lähti useita eri polkuja eri kaivoksiin. Muukalaiset poikkiesivät tielle, joka vei Crow Hillin suureen kaivokseen, joka tarmokkaan ja pelottoman Uudesta Englannista kotoisin olevan johtajansa Josiah H. Dunnin käsissä oli kyennyt ylläpitämään jonkunlaista järjestystä ja kuria pitkän hirmuhallituksen aikana.

Päivä oli nyt ruvennut valkenemaan ja jono kaivostyömiehiä kulki hitaasti yksitellen ja ryhmissä mustunutta polkua pitkin.

Mc Murdo ja Scanlan kulkivat heidän mukanaan pitäen silmällä miehiä, joita he seurasivat. Tiheä sumu peitti seudun ja äkkiä kuului sen keskeltä höyrypillin puhallus. Se oli merkkivihellys kymmenen minuuttia ennemmin kuin häkit laskettiin alas ja päivän työ alkoi.

Kun he saapuivat avonaiselle paikalle kaivosaukon ympärillä, oli siellä odottamassa satakunta kaivosmiestä, jotka tömistelivät jalkojaan ja puhalsivat sormiinsa, sillä ilma oli hyvin kylmä. Muukalaiset seisovivat konehuoneen suojassa. Scanlan ja Mc Murdo kiipesivät kuonaläjälle, josta heillä oli hyvä näköala. He näkivät kaivosinsinöörin, kookkaan parrakkaan skotlantilaisen, jonka nimi oli Menzies, tulevan konehuoneesta ja puhaltavan pilliinsä merkiksi, että hissihäkit oli laskettava alas. Samassa pitkä, notkea nuori mies, jolla oli sileäksiajellut, totiset kasvot, lähenee kiireesti kuoppaista tietä pitkin. Kun hän tuli lähemmäksi osui hänen katseensa äänettömään ja liikkumattomaan ryhmään konehuoneen luona. Miehet olivat vetäneet hatut silmilleen ja kääntäneet kauluksensa pystyyn peittääkseen kasvonsa. Hetkeksi kuolemanaavistus painoi kylmän kätensä johtajan sydämeen. Heti hän ravisti sen päältä ja näki vain velvollisuutensa tunkeileviin muukalaisiin nähden.

— Keitä te olette? kysyi hän lähestyessään. Mitä te täällä maleksitte?

Kukaan ei vastannut, mutta Andrews astui askeleen eteenpäin ja ampui häntä vatsaan. Nuo sata odottavaa työntekijää seisovivat niin liikkumattomina ja avuttomina kuin olisivat saaneet halvauksen. Johtaja painoi molemmin käsin haavaa ja kyykistyi. Sitten hän hoiperteli pois päin, mutta toinen murhaajista ampui, ja hän kaatui kyljelleen, potkien ja raapien sormillaan kuonaläjää. Sen nähdessään päästi skotlantilainen Menzies raivon huudon ja hyökkäsi rautainen mittari kädessään murhaajiin päin,

mutta sai kaksi kuulaa päähänsä ja kaatui kuoliaana aivan heidän jalkojensa juureen. Muutamat kaivosmiehistä astuivat askeleen eteenpäin ja päästivät epäselvän säälin ja vihan huudon, mutta pari muukalaisista ampui kaikki laukaukset kuusioppiippuisistaan joukon päitten yli ja he masentuivat ja hajaantuivat ja muutamat juoksivat hurjaa vauhtia kotiinsa Vermissaan. Kun muutamat rohkeimmista olivat kokoontuneet ja palasivat kaivokseen, oli murhaajajoukkio kadonnut aamusumuun, ainoankaan heistä saattamatta vanhoa tuntevansa nuo miehet, jotka sadan katsojan silmien edessä olivat suorittaneet kaksinkertaisen rikoksensa.

Scanlan ja Mc Murdo palasivat kotiin, Scanlan hiukan alakuloisena, sillä tämä oli ensimmäinen murha, jonka hän oli nähnyt omin silmin ja se näytti vähemmän hupaiselta kuin hänelle oli luuloteltu. Johtajavainajan vaimon kamalat huudot vainosivat heitä, kun he kiiruhtivat kaupunkiin. Mc Murdo oli hajamielinen ja vaitelias, mutta ei osoittanut mitään myötätuntoa toverinsa hentomielisyydelle.

Sinä yönä oli osaston huoneessa Liittotalossa suuret kemut, ei ainoastaan Crow Hillin kaivoksen johtajan ja insinöörin tappamisen johdosta, mikä teki tämänkin kaivoksen seudun muiden lannistettujen ja pakkoveroa maksavien yhtiöiden kaltaiseksi, vaan myöskin kunnian johdosta, jota osaston omat miehet olivat kaukana niittäneet. Kävi selville, että kun piirikunnan edusmies oli lähettänyt kolme hyvää miestä suorittamaan erään tehtävän Vermissassa, oli hän vuorostaan pyytänyt, että kolme Vermissan miestä valittaisiin salaa ja lähetettäisiin tappamaan William Hales Stake Royalista. Tämä oli Gilmertonin tunnetuimpia ja suosituimpia kaivoksenomistajia, mies, jolla ei olisi luullut olevan ainoatakaan vihollista maailmassa, sillä hän oli joka suhteessa mallikelpoinen isäntä. Hän oli kuitenkin vaatinut, että työtä tehtiin pontevasti ja oli siksi erottanut työstä muutamia juoppoja ja laiskoja työmiehiä, jotka olivat tuon kaikkivaltiaan seuran jäseniä. Hänen ulko-ovelleen kiinnitetyt uhkauskirjeet eivät olleet muuttaneet hänen päätöstään ja sitten oli hänet vapaassa, sivistyneessä maassa tuomittu kuolemaan.

Kuolemantuomio oli nyt pantu toimeen. Ted Baldwin, joka rehenteli kunniapaikalla päämestarin rinnalla, oli ollut retkikunnan johtaja. Hänen punottavat kasvonsa ja lasimaiset verestävät silmänsä kertoivat unettomuudesta ja juomingeista. Hän ja hänen kaksi toveriaan olivat viettäneet edellisen yön vuoristossa. He olivat kampaamattomat ja heidän vaatteensa olivat tahraiset. Mutta mitkään epätoivoisesta seikkailusta palaavat sankarit eivät olisi voineet saada lämpoisempää vastaanottoa tovereiltaan. Juttu kerrottiin yhä uudelleen ja uudelleen riemuhuutojen ja äänekkään naurun kaikuessa. He olivat odottaneet uhriaan kun tämä palasi yöllä kotiin asettuen jyrkän mäen päälle, missä hänen hevosesensa täytyi kulkea kävellen. Hän oli niin kylmästä kangistunut, ettei hän voinut laukaista pistooliaan. He olivat vetäneet hänet alas hevosen selästä ja ampuneet häntä yhä uudelleen ja uudelleen.

Se oli ollut suuri päivä Scowrereille. Varjo oli langennut vielä synkempänä laaksoon. Mutta niinkuin viisas kenraali valitsee voiton hetken ponnistaakseen kaksin verroin, ennenkuin vihollinen on ennättänyt tointua onnettomuudesta, niin pomo Mc Ginty tarkastellessaan miettiväisin ja paha-ennustavin silmin sotatoimiensa näyttämöä, oli keksinyt uuden hyökkäyksen niitä vastaan, jotka tekivät hänelle vastarintaa. Samana yönä, kun puoli-juopunut seura hajaantui, kosketti hän Mc Murdon käsivartta ja vei hänet tuohon sisempään huoneeseen, missä he olivat ensi kerran keskustelleet.

— Kas niin, poikaseni, sanoi hän. Nyt on tarjona tehtävä, joka vihdoinkin on sinun arvoisesi. Saat aivan omin päin sen suorittaa.

— Olen ylpeä kuullessani sen, vastasi Mc Murdo.

— Voit ottaa kaksi miestä mukaasi — Mandersin ja Reillyn. Heille on jo ilmoitettu siitä. Tällä seudulla eivät asiat ikinä luista oikein, niin kauvan kuin Chester Wilcox on hengissä ja sinä saat jokaisen hiiliseudun osaston kiitollisuuden, jos saat hänet surmatuksi.

— Teen ainakin parastani. Kuka hän on ja mistä hänet tapaan?

Mc Ginty otti ainaisen puoleksi-pureskellun, puoleksi-poltetun sikaarin suupielestään ja piirsi epäsäännöllisen kuvion muistikirjastaan reväistylle lehdelle.

— Hän on Iron Dyke yhtiön ensimmäinen työnjohtaja. Hän on ankara kansalainen, saanut sodassa vänrikin arvon, arpinen ja harmaa. Olemme kaksi kertaa yrittäneet häntä surmata, mutta onnistumatta ja Jim Carnaway menetti siinä yrityksessä henkensä. Nyt on sinun yritettävä. Tässä on talo, aivan erikseen Iron Dyken poikkitien varrella, kuten näet tästä kartasta. Kuulomatkan päässä ei ole muita rakennuksia. Päivällä ei ole hyvä yrittää. Hän on asetettu ja ampuu heti ja hyvin siekailematta. Mutta yöllä — no, siellä hän on vaimonsa, kolmen lapsen ja palvelijain kanssa. Et voi valita etkä valikoida. Täytyy surmata kaikki taikka ei ketään. Jos voit asettaa pussillisen räjähdysruutia pää-oven eteen —

— Mitä on tuo mies tehnyt?

— Enkö kertonut sinulle, että hän ampui Jim Carnawayn?

— Miksi hän ampui?

— Mitä helvettiä se sinuun kuuluu! Carnaway oli eräänä yönä hänen talonsa lähistöllä ja Chester Wilcox ampui hänet. Se riittää minulle ja sinulle. Sinun täytyy se kostaa.

— Ajattelen noita naisia ja lapsia. Täytyykö heidätkin surmata?

— Täytyy, muuten ei miestä saa surmatuksi.

— Se tuntuu kovalta heihin nähden, sillä he eivät ole tehneet mitään pahaa.

— Mitä puhetta tuo on? Etkö ota tehtävää vastaan?

— Olkaa levollinen, Neuvos, olkaa levollinen. Mitä olen milloinkaan sanonut tai tehnyt, joka antaisi teille aihetta ajatella, etten noudattaisi oman osastoni päämestarin määräystä? Teidän asianne on ratkaista onko se oikein vai väärin.

— Sinä siis suostut?

— Luonnollisesti suostun.

— Milloin?

— No, on parasta, että annatte minulle aikaa yön tai pari, jotta saan nähdä talon ja tehdä suunnitelmani. Sitten —

— Hyvin hyvä, sanoi Mc Ginty puristaen hänen kättään. Jätän sen sinun huostaasi. Tulee olemaan suuri päivä osastolle, kun tuot meille uutisia. Se on viimeinen isku, ja se lannistaa heidät kaikki.

Mc Murdo ajatteli kauvan ja tarkkaan tehtävää, joka niin äkkiä oli hänelle annettu. Yksinäinen talo, jossa Chester Wilcox asui, oli noin viiden penikulman päässä läheisessä laaksossa. Samana yönä hän läksi yksin matkaan valmistamaan yritystä. Oli jo päivä, kun hän palasi tiedusteluretkeltään. Seuraavana päivänä hän neuvotteli apulaistensa, Mandersin ja Reillyn kanssa, — nämät olivat huolettomia nuorukaisia, jotka olivat yhtä ylpeitä, kuin jos olisi ollut kysymys hirvenjahdistista. Kaksi päivää myöhemmin he kohtasivat toisensa kaupungin ulkopuolella, kaikki kolme asetettuina ja yhdellä heistä oli säkillinen ruutia, jota käytettiin kaivoksissa. Kello oli kaksi aamulla kun he saapuivat yksinäisen talon edustalle. Yö oli tuulinen, hajanaisten pilvien kiitäessä nopeasti kuun yli. Heitä oli kehoitettu varomaan verikoiria, joten he etenivät varovaisesti pistoolit valmiina käsissä. Mutta ei kuulunut muita ääniä, kuin tuulen vinkuminen ja oksien kahina. Mc Murdo kuunteli yksinäisen talon ovella, mutta kaikki oli hiljaista sisällä. Sitten hän asetti ruutikasan sitä vastaan, laittoi siihen veitsellään kolon ja asetti siihen sytyttimen. Kun se oli syttynyt, juoksivat hän ja hänen molemmat toverinsa niin kovaa kuin jaksoivat ja olivat jonkun matkan päässä suojassa laskuojassa ennenkuin räjähdysten jyrinä ja luhistuvan rakennuksen syvä, kumea jyminä ilmaisi heille, että heidän tehtävänsä oli suoritettu. Paremmiin suoritettusta työstä eivät seuran verentahrimat aikakirjat tienneet kertoa. Mutta ikävä kyllä oli tämä niin hyvin järjestetty ja rohkeasti suoritettu työ tehty turhaan! Niin monen uhrin kohtalon varoittamana ja tietäen että hänkin oli tuomittu kuolemaan, oli Chester Wilcox vain päivää ennen muuttanut perheineen turvallisempaan ja vähemmin tunnettuun asuntoon, missä poliisivartio heitä suojeli. He olivat räjähdyttäneet ilmaan aution talon ja juro vanha vänrikki opetti yhä kuria Iron Dyken kaivostyömiehille.

— Jättäkää hänet minulle, sanoi Mc Murdo. Hän on minun mieheni ja minä surmaan hänet varmasti vaikkapa minun pitäisi odottaa vuosi.

Osasto suostui tähän ilmaisten kiitollisuutensa ja luottamuksensa, ja asia päättyi siihen tällä kertaa. Kun muutamia viikkoja myöhemmin sanomalehdissä kerrottiin, että Wilcoxia oli ammuttu väijyksistä, oli julkinen salaisuus, että Mc Murdo yhä oli toimessa saadakseen tehtävänsä suoritetuksi.

Pimeä oli varjo Kauhun Laaksossa. Kevät tuli lirisevine puroineen ja kukkivine puineen. Koko luonto toivoi oltuaan niin kauvan sidottuna rautakahlein, mutta missään ei ollut toivoa miehille ja naisille, jotka elivät hirmuvallan ikeen alaisina. Milloinkaan ei ollut pilvi heidän yläpuolellaan ollut niin synkkä ja toivoton, kuin kevätkesällä vuonna 1875.

VI LUKU.

Vaara.

Oli hirmuvallan loistoaika. Mc Murdo, joka jo oli saavuttanut sellaisen aseman, että häntä pidettiin Mc Gintyn seuraajana, oli nyt niin välttämätön toveriensa neuvotteluissa, ettei mihinkään ryhdytty kysymättä häneltä neuvoa. Mitä suositummaksi hän tuli Vapaitten Miesten keskuudessa, sitä synkempiä olivat katseet, jotka tervehtivät häntä Vermissan kaduilla. Huolimatta pelostaan alkoivat kansalaiset rohkaista mieltänsä ja liittyä yhteen sortajiaan vastaan. Osastoon oli saapunut huhuja salaisista kokouksista Heraldin toimistossa ja ampuma-aseitten jakamisesta lainkuuliaiselle väestölle. Mutta Mc Ginty ja hänen miehensä eivät moisia huhuja säikähtäneet. He olivat monilukuiset, päättäväiset ja hyvin asetetut. Heidän vastustajansa olivat hajallaan ja voimattomat. Kaikki päättyisi kuten ennenkin, tyhjiin puheisiin ja mahdollisesti vangitsemisiin. Niin sanoivat Mc Ginty, Mc Murdo ja kaikki rohkeammat miehet.

Oli lauantai-ilta toukokuussa. Lauvantai oli aina osaston kokouspäivä ja Mc Murdo oli lähtemäisillään asunnostaan mennäkseen sinne, kun Morris, seuran pelkurimaisimpia jäseniä, tuli häntä tapaamaan. Hänen otsansa oli huolten uurtama ja hänen ystävälliset kasvonsa olivat vääristyneet ja menehtyneet.

— Voinko puhua vapaasti kanssanne, mr Mc Murdo?

— Tietysti,

— En voi unohtaa, että kerran puhuin teille avomielisesti, ja että piditte sen salassa, vaikka itse pomo tuli teiltä sitä kysymään.

— Mitä muuta saatoin tehdä kun te luotitte minuun? En silti hyväksynyt sitä mitä sanoitte.

— Tiedän sen hyvin. Mutta te olette ainoa, jolle voin luottavaisesti puhua. Minulla on täällä salaisuus — hän pani käden rinnalleen — ja se on viedä minulta hengen. Toivon, että se olisi tullut jollekin toiselle teistä kuin minulle. Jos kerron sen, on siitä varmasti seurauksena murha. Ja jollen kerro, saatamme kaikki joutua turmioon. Jumala auttakoon minua, mutta olen vähällä menettää järkeni.

Mc Murdo katsoi vakavana mieheen. Tämän koko ruumis vapisi. Hän kaatoi hiukan whiskyä lasiin ja ojensi sen hänelle.

— Se on lääketta teidänkaltaisillenne, sanoi hän. Kertokaa se nyt.

Morris joi ja hänen kalpeisiin kasvoihinsa tuli hiukan väriä.

— Voin kertoa sen teille parilla sanalla, sanoi hän. Muuan salapoliisi on kintereillämme.

Mc Murdo tuijotti häneen kummastuneena.

— Oletteko hullu, mies? sanoi hän. Eikö paikkakunta ole täynnä poliiseja ja salapoliiseja, ja mitä haittaa he ovat ikinä meille tehneet?

— Ei, ei; se ei ole kukaan tältä seudulta. Kuten sanotte, me tunnemme heidät ja he voivat saada vähän aikaan. Mutta oletteko kuullut Pinkertonin miehistä?

— Olen kyllä lukenut joistakuista sennimisistä.

— No, voitte uskoa minua kun sanon, ettei ole leikin asia, kun he ovat jäljillä. Jos Pinkertonin mies on ottanut tämän asian suorittaakseen, olemme kaikki hukassa.

— Meidän täytyy tappaa hänet.

— Ah, se on ensimmäinen ajatuksenne! Niin tullaan ajattelemaan osastossakin. Enkö sanonut teille, että se päättyisi murhaan?

— Entä sitten, mitä on murha? Se on varsin tavallinen tapahtuma tällä seudulla.

— Niin on todellakin, mutta minä en voi toimittaa tuota miestä murhattavaksi. En milloinkaan saa enää rauhaa. Ja kuitenkin ovat omat kaulamme vaarassa. Jumalan tähden, mitä minun tulee tehdä? Hän horjui kahdenvaiheilla epätietoisuuden tuskassaan.

Mutta hänen sanansa olivat järkyttäneet Mc Murdoa syvästi. Oli helppoa nähdä, että hän yhtyi Morrisin mielipiteeseen vaaran suuruudesta ja välttämättömyydestä torjua se. Hän tarttui Morrisin olkapäähän ja ravisti häntä.

— Kuulkaa mies, sanoi hän ja hän miltei huusi nuo sanat kiihdyksissään, te ette voita mitään istumalla

siinä vaikeroimassa kuin vanha akka! Ilmoittakaa minulle tosiasiat. Kuka on tuo mies? Missä hän on? Kuinka saitte tietää hänestä? Miksi tulitte luokseni?

— Tulin teidän luoksenne siksi, että te olette ainoa mies, joka saattoi auttaa minua. Olen kertonut teille, että minulla oli kauppa Idässä, ennenkuin tulin tänne. Minulta jäi sinne hyviä ystäviä ja muuan heistä on sähkölennättimen palveluksessa. Tässä on kirje, jonka sain häneltä eilen. Se on tämä osa sivun yläreunasta alkaen. Voitte lukea sen itse.

Mc Murdo luki seuraavaa:

"Kuinka edistyvät Scowrerit teidän seudullanne? Saamme lukea heistä paljon sanomalehdissä. Näin meidän kesken puhuen, odotan kuulevani sinulta ennen pitkää tietoja. Viisi suurta yhtiötä ja kaksi rautatieyhtiötä ovat täydellä todella ryhtyneet asiaan. Se on jo hyvällä alulla. He ovat saaneet Pinkertonin ottamaan jutun hoitaakseen, ja hänen paras miehensä, Birdy Edwards on toimessa."

— Lukekaa nyt jälkikirjoitus.

"Tietysti jää se, mitä olen sinulle kertonut, meidän kesken, sillä olen saanut tietää sen virantoimituksessa. Se on kummallista merkkikieltä, jota saisit katsella päivän saamatta siitä mitään tolkkua."

Mc Murdo istui hiljaa jonkun aikaa, kirje kädessään. Usva oli hetkiseksi hälvennyt ja hän näki kuulun edessään.

— Tietääkö kukaan muu tästä? kysyi hän.

— En ole kertonut kenellekään muulle.

— Mutta onko tuolla miehellä — ystävällänne — ketään muuta tuttavaa, jolle hän voisi kirjoittaa.

— No, luulen, että hän tuntee pari muuta.

— Osaston jäseniä?

— Se on kyllä luultavaa.

— Kysyn tätä siksi, että on luultavaa, että hän on antanut jonkunlaisen kuvauksen tuosta Birdy Edwardsista. Siten voisimme päästä hänen jäljilleen.

— No, se on mahdollista. Mutta en luule, että hän tunsu häntä. Hänhän kertoi minulle uutisia, jotka hän sai tietää ollessaan virantoimituksessa. Kuinka hän tuntisi tuon Pinkertonin miehen?

Mc Murdo säpsähti ankarasti!

— Jumaliste! huudahti hän, minä tiedän kuka hän on. Mikä narri olinkaan, kun en heti sitä tiennyt. Meitäpä seuraa onni! Me järjestämme tämän asian ennenkuin hän saattaa vahingoittaa meitä. Kuulkaa, Morris, tahdotteko jättää tämän asian minun käsiini?

— Tietysti, jos vain vapautatte minut siitä.

— Sen teen. Te voitte pysytellä aivan syrjässä ja antaa minun toimia. Nimeännekään ei ole pakko mainita. Otan kaikki niskoilleni ja sanon, että kirje on tullut minulle. Tyydyttekö siihen?

— Juuri sitä aijoin pyytääkin.

Ennenkuin Mc Murdo lähti asunnostaan, hän hävitti jokaisen paperin, joka saattoi syyttää häntä rikoksesta. Sen tehtyään hän huokasi syvään tyydytyksestä, sillä hänestä tuntui, että hän oli pelastettu; ja kuitenkin oli vaara varmaankin lyönyt leimansa hänen kasvoihinsa, sillä matkallaan osaston kokoukseen hän poikkesi vanhan Shafterin taloon. Pääsy taloon oli häneltä kielletty, mutta hän koputti akkunaan ja Ettie tuli ulos hänen luokseen. Vallaton irlantilainen veitikkamaisuus oli kadonnut rakastajan silmistä. Tyttö luki vaaran hänen vakavista kasvoistaan.

— Jotakin on tapahtunut! huudahti hän. Oi, Jack, olet vaarassa!

— Tosiaankin, asiat eivät ole kovin hullusti, sydänkäpyni. Ja kuitenkin on viisasta, että ryhdymme toimenpiteisiin, ennenkuin ne pahenevat.

— Ryhdymme toimenpiteisiin?

— Lupasin sinulle kerran, että lähtisin täältä joskus. Luulen, että aika lähenee. Minulla on tänään

uutisia — pahoja uutisia — ja aavistan että onnettomuus on tulossa.

— Poliisiko?

— No niin, muuan Pinkertonin mies. Mutta varmaankaan et tiedä mikä Pinkerton on ja mitä se merkitsee minunlaisilleni. Minä olen liian perinpohjaisesti sotkeutunut tähän juttuun ja minun täytyy selviytyä siitä nopeasti. Sanoit kerran, että tulisit kanssani jos lähtisin.

— Oi, Jack, se olisi pelastuksesi.

— Olen kunniallinen mies muutamissa asioissa, Ettie. En tahtoisi loukata hiuskarvaakaan kauniista päästäsi tai alentaa sinua tuumaakaan siltä kultaiselta valtaistuimelta yläpuolella pilvien, missä aina näen sinut. Tahtoisitko luottaa minuun?

Tyttö laski sanaakaan sanomatta kätensä hänen käteensä.

— No, kuule sitten, mitä sanon ja tee niinkuin sinulle määrään, sillä se on todella ainoa pelastuskeino meille. Tässä laaksossa tulee tapahtumaan jotakin. Tunnen sen ruumiissani. Moni meistä saa katsoa miten selviytyy. Minä ainakin. Jos lähden, päivällä tai yöllä, täytyy sinun lähteä kanssani.

— Minä tulen jäljestä, Jack.

— Ei, ei, sinun täytyy tulla *kanssani*. Jos tämä laakso on minulta suljettu, enkä milloinkaan voi palata tänne, niin kuinka voin jättää sinut tänne, kun minun kukaties täytyy piileskellä poliisia voimatta milloinkaan lähettää sinulle sanaa. Sinun täytyy tulla kanssani. Tunnen hyvän naisen siellä, mistä tulin ja hänen huostaansa voin jättää sinut, kunnes menemme naimisiin. Tuletko?

— Kyllä, Jack, minä tulen.

— Jumala sinua siunatkoon luottamuksesi tähden minuun. Olisin kurja konna jos käyttäisin sitä väärin. Pane nyt mieleesi, Ettie, että kun saat minulta sanan, täytyy sinun jättää kaikki ja mennä heti aseman odotushuoneeseen ja olla siellä kunnes minä tulen sinua tapaamaan.

— Päivällä tai yöllä minä tulen sanan saatuani, Jack.

Mieli hiukan rauhallisempänä nyt, kun hänen omat pakovalmistuksensa olivat alkaneet, Mc Murdo jatkoi matkaansa osastoon. Se oli jo kokoontunut ja vain merkit annettuaan hän pääsi ulomman ja sisimmän vartion läpi, joka sulki kokoushuoneen oven. Mielihyvän ja tervehdysten sorina tervehti häntä, kun hän astui sisään. Pitkä huone oli täpösen täynnä väkeä ja tupakansavun läpi hän näki päämestarin takkuisen mustan tukan, Baldwinin julmat, epäystävälliset piirteet ja kirjurin, Harrawayn korppikotkaa muistuttavat kasvot ja vielä toistakymmentä muuta osaston johtomiestä. Hän oli iloisissaan siitä, että he kaikki olivat läsnä neuvottelemassa hänen uutistensa johdosta.

— On todella hauskaa, että tulitte! sanoi puheenjohtaja. Täällä on ratkaistavana kysymys, joka vaatii Salomonin viisautta.

— On kysymys Landerista ja Eganista, selitti hänen naapurinsa, kun hän istuutui paikalleen. He molemmat vaativat palkintoa, jonka osasto antaa vanhan Crabben ampumisesta Stylestownissa, ja kuka saattaa sanoa, kumpi ampui kuolettavan kuulun?

Mc Murdo nousi ja kohotti kätensä. Hänen kasvojensa ilme kiinnitti kuulijoitten huomion. Kaikki odottivat täydellisen hiljaisuuden vallitessa.

— Arvoisa mestari, sanoi hän juhlallisella äänellä, minä vaadin tarkkaavaisuutta!

— Veli Mc Murdo vaatii tarkkaavaisuutta, sanoi Mc Ginty. Se on vaatimus, jolle osaston sääntöjen mukaan annetaan etusija. Nyt, veli, kuuntelemme teitä.

Mc Murdo otti kirjeen taskustaan.

— Arvoisa mestari ja veljet, sanoi hän, minä tuon tänään huonoja uutisia, mutta on parempi, että tiedämme ne ja neuvottelemme niistä, kuin että meitä kohtaa odottamatta isku, joka tuhoaa meidät kaikki. Olen saanut tietää, että tämän valtion mahtavimmat ja rikkaimmat yhtiöt ovat liittyneet yhteen kukistaakseen meidät, että juuri tällä hetkellä Pinkertonin salapoliisi, Birdy Edwards, työskentelee tässä laaksossa kooten todistuksia, jotka veisivät monen meistä hirteen ja joka miehen tässä huoneessa vankilaan. Tämä on keskustelunaihe, jota varten olen vaatinut tarkkaavaisuutta.

Huoneessa tuli kuoleman hiljaisuus. Puheenjohtaja rikkoi sen.

— Voitteko todistaa tämän, veli Mc Murdo? kysyi hän.

— Voin tällä kirjeellä, jonka olen saanut käsiini, sanoi Mc Murdo. Hän luki ääneen sen kohdan, jossa puhuttiin salapoliisista. En voi antaa tarkempia tietoja tästä kirjeestä enkä antaa sitä käsiinne, mutta vakuutan teille, ettei siinä ole mitään muuta, joka koskee osaston etuja. Esitän asianhaarat siten, kuin olen saanut ne tietää.

— Sallikaa minun sanoa, herra puheenjohtaja, sanoi muuan vanhemmista veljistä, että olen kuullut Birdy Edwardsista ja että häntä pidetään Pinkertonin parhaana miehenä.

— Tunteeko kukaan häntä ulkonäöltä? kysyi Mc Ginty.

— Kyllä, sanoi Mc Murdo, minä tunnen.

Joka puolelta kuului hämmästyksen huudahduksia.

— Luulen, että hän on meidän vallassamme, jatkoi hän riemuitseva hymy huulillaan. Jos toimimme nopeasti ja viisaasti, loppuu tämä juttu lyhyeen. Jos luotatte minuun ja autatte minua, ei meillä ole paljoakaan peljättävää.

— Mitä meillä on peljättävää missään tapauksessa? Mitä hän saattaa tietää asioistamme?

— Voisitte sanoa niin, jos kaikki olisivat yhtä järkähtämättömiä kuin te, Neuvos. Mutta tällä miehellä on kaikki kapitalistien miljoonat takanaan. Luuletteko, ettei missään osastossamme ole yhtään heikkoa veljeä, jonka hän voisi ostaa? Hän tahtoo päästä salaisuuksiemme perille — on jo kukaties päässytkin. On vain yksi varma varokeino.

— Ettei hän milloinkaan lähde tästä laaksosta, sanoi Baldwin.

Mc Murdo nyökähytti päätään.

— Hyvin sanottu, veli Baldwin, sanoi hän. Teillä ja minulla on ollut erimielisyytemme, mutta te sanoitte oikeat sanat tänä yönä.

— Missä hän sitten on? Mistä tunnemme hänet?

— Arvoisa mestari, sanoi Mc Murdo vakavasti, tahtoisin huomauttaa, että tämä on liian vakava asia keskusteltavaksi osaston kokouksessa. Jumala varjelkoon minua langettamasta epäluuloa kehenkään täällä, mutta jos tuo mies saa kuulla hiiskauksenkaan aikeistamme, ei meillä ole enää mitään mahdollisuutta voittaa häntä. Kehoitaisin osastoa valitsemaan luotettavan komitean, herra puheenjohtajan itsensä, jos saan ehdottaa ja veli Baldwinin ja viisi muuta. Sitten voin puhua vapaasti siitä, mitä tiedän ja mitä minun mielestäni on tehtävä.

Ehdotus hyväksyttiin heti ja komitea valittiin. Puheenjohtajan ja Baldwinin ohella siihen valittiin kirjuri Harraway, Tiikeri Cormac, raaka nuori salamurhaaja, rahastonhoitaja Carter, ja Willabyn veljekset, jotka olivat pelottomia ja hurjia eivätkä kammonneet mitään väkivallantekoa.

— Nyt Mc Murdo, sanoi Mc Ginty, kun he olivat jääneet yksin. Nuo seitsemän miestä istuivat juhlallisina tuoleillaan.

— Sanoin äsken, että tunnen Birdy Edwardsin, sanoi Mc Murdo. Minun ei tarvitse sanoa teille, ettei hän täällä esiinny sennimisenä. Hän on rohkea mies, luullakseni, mutta hän ei ole mieletön. Hän käyttää Steve Wilson-nimeä ja asuu Hobson's Patchissa.

— Mistä tiedätte sen?

— Siitä että satuin hänen kanssaan puheisiin. En sillä kertaa ajatellut mitään sen johdosta, enkä olisi ajatellut myöhemminkään, ellei tämä kirje olisi joutunut käsiini, mutta nyt olen varma asiasta. Tapasin hänet junassa keskiviikkona. Hän sanoi olevansa sanomalehtimies. Uskoin sen silloin. Hän tahtoi tietää kaikki, mikä suinkin oli mahdollista Scowrereista ja heidän, kuten hän niitä nimitti, rikoksistaan *New York Pressia* varten. Kysyi minulta kaikenlaista ikäänkuin saadakseen aineksia sanomalehdelleen. Arvaatte, etten mitään ilmaissut. "Maksaisin ja maksaisin hyvin", sanoi hän, "jos voisin saada sellaisia tietoja, jotka miellyttäisivät päätoimittajaani." Minä kerroin hänelle sellaista, minkä luulin häntä miellyttävän ja hän antoi minulle kahdenkymmenen dollarin setelin tiedoistani. "Voisitte saada kymmenen kertaa niin paljon", sanoi hän, "jos kertoisitte minulle kaikki mitä haluan."

— Mitä sitten kerroitte hänelle?

— Kaikenlaista lorua, mitä saatoin keksiä.

— Mistä tiedätte, ettei hän ole sanomalehtimies?

— Kerron sen teille. Hän poistui junasta Hobson's Patchissa ja niin minäkin. Satuun menemään sähkösanomatoimistoon ja hän oli juuri lähdössä sieltä.

"Katsokaahan, sanoi sähköttäjä, kun hän oli poistunut, "luulen, että meidän täytyy vaatia tästä kaksinkertainen maksu". "Niinpä kaiketi" sanoin minä. Hän oli täyttänyt kaavan kirjoituksella, joka olisi saattanut olla kiinankieltä, niin mahdotonta oli meidän saada siitä selkoa.

"Hän lähettää tuollaisen joka päivä", sanoi sähköttäjä. "Niin", sanoin minä, "ne ovat erikoisuutisia hänen sanomalehdelleen ja hän pelkää, että toiset saavat niistä vihiä." Niin luuli sähköttäjäkin ja niin luulin minäkin sillä kertaa, mutta nyt ajattelen toisin.

— Jumaliste, uskon että olet oikeassa! sanoi Mc Ginty. Mutta mitä olisi meidän sinun mielestäsi parasta tehdä?

— Miksi emme lähde nyt heti ja surmaa häntä? ehdotti joku.

— Niin, mitä pikemmin sitä parempi.

— Lähtisin vaikka tällä hetkellä, jos tietäisin, mistä hänet löytäisimme, sanoi Mc Murdo. Hän on Hobson's Patchissa, mutta en tiedä missä talossa. Minulla on sitäpaitsi suunnitelma, jos haluatte kuulla.

— No, millainen se on?

— Menen Patchiin huomenna aamulla. Löydän hänet sähköttäjän avulla. Luulen, että tämä voi sanoa, missä hän asuu. No, sitten kerron hänelle, että kuulun itse Vapaisiin Miehiin. Tarjoudun myymään hänelle kaikki osaston salaisuudet jostakin hinnasta. Sen luulisi tepsivän häneen. Kerron hänelle, että paperit ovat asunnossani, ja että maksaisi henkeni, jos antaisin hänen tulla sinne, kun väkeä on liikkeellä. Hän käsittää sen, se on selvä. Jos hän tahtoo tulla kello kymmeneltä, saa hän nähdä kaikkityyni. Se saa hänet varmasti tarttumaan koukkuun.

— No, entä sitten?

— Lopun voitte itse suunnitella. Leski Mac Namaran talo on yksinäinen. Hän on uskollinen kuin teräs ja kuuro kuin patsas. Vain Scanlan ja minä olemme kotona. Jos hän lupaa tulla — ja ilmoitan sen teille — niin tulette te kaikki seitsemän kello yhdeksältä luokseni. Päästämme hänet sisään. Jos hän pääsee sieltä pois hengissä — niin saa hän koko loppuikänsä puhua Birdy Edwardsin onnesta.

— Ellen erehdy, tulee Pinkertonilla kohta avonainen paikka, sanoi Mc Ginty. Se on sovittu, Mc Murdo. Kello yhdeksältä huomenna me olemme luonasi. Kun olet saanut oven hänen jälkeensä suljetuksi, pidämme me huolen muusta.

VII LUKU.

Birdy Edwardsin sadin.

Kuten Mc Murdo oli sanonut, oli talo, jossa hän asui, yksinäinen ja soveltui varsin hyvin sellaiseen rikokseen, jota he suunnittelivat. Se oli aivan kaupungin laidassa ja kaukana tiestä. Missä muussa tapauksessa tahansa olisivat salaliittolaiset ilman muuta houkutelleet ulos uhrinsa, kuten he olivat tehneet monta kertaa ennemmin, ja tyhjentäneet pistoolinsa hänen ruumiiseensa; mutta tässä tapauksessa oli erinomaisen tärkeätä saada tietää, mitä hän tiesi, miten hän oli saanut tietonsa ja mitä hän oli ilmaissut työnantajilleen. Oli mahdollista, että he olivat myöhästyneet ja että työ jo oli suoritettu. Siinä tapauksessa he ainakin saattoivat kostaa miehelle, joka oli sen suorittanut. Mutta he toivoivat, ettei salapoliisi ollut vielä saanut tietää mitään kovin tärkeätä, koskei hän muuten, päättelivät he, olisi viitsinyt kirjoittaa muistiin ja lähettää sellaisia vähäpätöisiä tietoja, joita Mc Murdo väitti hänelle antaneensa. Olipa miten tahansa, kaiken tämän he saisivat kuulla hänen omilta huuiltaan. Kun hän kerran olisi heidän vallassaan olisi heillä keinoja saada hänet puhumaan. Eivät he olleet ensi kertaa tekemisissä vastahakoisen todistajan kanssa.

Mc Murdo meni Hobson's Patchiin kuten oli sovittu. Poliisi tuntui tänä aamuna tuntevan häntä kohtaan erikoista mielenkiintoa ja kapteeni Marvin — joka oli sanonut olevansa vanha tuttava hänen kanssaan Chicagon ajoilta — todella puhutteli häntä, kun hän odotti asemalla. Mc Murdo kääntyi selin häneen ja kieltäytyi puhelemasta hänen kanssaan. Hän palasi retkeltään iltapäivällä ja tapasi Mc Gintyn

Liittotalossa.

— Hän tulee, sanoi hän.

— Hyvä! sanoi Mc Ginty. Jättiläinen oli paitahihhasillaan, vitjat kelluivat hänen loistavien liiviensä päällä ja timantti kimalteli hänen takkuisen partansa lomasta. Juomat ja vehkeilyt olivat tehneet pomosta yhtä rikkaan kuin mahtavan miehen. Sitä kauhistuttavammalta näytti siksi tuo vankilan tai hirsipuun vilahdus, jonka hän edellisenä yönä oli nähnyt.

— Luuletko hänen tietävän paljon? kysyi hän huolestuneena.

Mc Murdo pudisti synkästi päätään.

— Hän on ollut täällä jonkun aikaa — ainakin kuusi viikkoa. Arvaan, ettei hän ole tullut tänne näköaloja katsomaan. Jos hän on koko ajan puuhailnut täällä rautatieyhtiön rahat taskussaan, niin luulen, että hän on saavuttanut joitakin tuloksia ja että hän on ilmoittanut ne esimiehilleen.

— Osastossa ei ole ketään heikkoa miestä, sanoi Mc Ginty. Uskollisia kuin teräs, joka mies. Ja kuitenkin on, jumaliste, tuo roisto Morris. Jos joku on meidät pettänyt, on hän sen tehnyt. Tekisi mieleni lähettää ennen iltaa pari miestä antamaan hänelle löylytyksen ja pakoittamaan hänet tunnustamaan.

— No, se ei tuottaisi vaikeuksia, vastasi Mc Murdo. En tahdo kieltää, että pidän Morrisista ja että olisin pahoillani, jos hänelle tulisi ikävyyksiä. Hän on pari kertaa puhunut minulle osaston asioista ja vaikei hän näe niitä aivan samassa valossa kuin te tai minä, ei hän näytä sellaiselta, joka kielii. Mutta kuitenkin en halua asettua teidän ja hänen väliinsä.

— Minä vielä näytän tuolle vanhalle pirulle, sanoi Mc Ginty kiroten. Olen jo kauvan pitänyt häntä silmällä.

— No, tehän sen parhaiten tiedätte, sanoi Mc Murdo. Mutta mitä tahansa teettekin, täytyy sen jäädä huomiseen, sillä meidän täytyy olla hiljaa, kunnes Pinkertonin juttu on selvitetty. Meidän ei sovi tänään saattaa poliisia liikkeelle.

— Olet oikeassa, sanoi Mc Ginty. Ja me saamme tietää Birdy Edwardsilta itseltään, mistä hän on saanut tietonsa, vaikkapa meidän täytyisi leikata sydän hänen rinnastaan. Näyttikö siltä, kuin olisi hän aavistanut sadinta?

Mc Murdo nauroi.

— Luulenpa, että osasin hänen heikkoon kohtaansa, sanoi hän. Kun hän vain pääsee Scowrierien jäljille, on hän valmis niitä seuraamaan. Minä otin vastaan hänen rahansa. Mc Murdo irvisti näyttäessään setelitukkoa. Yhtä paljon saan, kun hän on nähnyt kaikki paperini.

— Mitkä paperit?

— No, ei ole mitään papereita. Mutta minä uskottelin hänelle, että oli sääntöjä ja ohjekirjoja ja jäsenluetteloja. Hän odottaa pääsevänsä kaikkien asioiden perille ennenkuin lähtee luotani.

— Hän on todella satimessa, sanoi Mc Ginty julmasti. Eikö hän kysynyt, miksi et itse vienyt hänelle papereita?

— Ikäänkuin minä, epäluulonalainen mies, voisin kuljettaa sellaisia papereita, senjälkeen kun kapteeni Marvin tänäänkin puhutteli minua asemalla!

— Niin, olen kuullut siitä, sanoi Mc Ginty. Arvaan, että tämä juttu voi tuottaa sinulle vaikeuksia. Voimme pudottaa hänet vanhaan kaivosaukkoon kun olemme hänestä selviytyneet, mutta miten tahansa menettelemmekin, emme voi tehdä tyhjäksi sitä, että hän asui Hobson's Patchissa ja sinä kävit tänään siellä.

Mc Murdo kohautti olkapäitään.

— Jos menettelemme oikein eivät he milloinkaan voi todistaa tappamista, sanoi hän. Ei kukaan voi nähdä hänen tulevan taloon pimeään tultua ja minä pidän huolen siitä, ettei kukaan näe hänen lähtevän. Kuulkaahan, Neuvos. Minä selvitän teille suunnitelmani ja pyydän teitä ilmoittamaan sen muille. Te tulette kaikki ajoissa. Hyvä. Hän tulee kello kymmenen. Hän koputtaa kolme kertaa ja minä avaan hänelle oven. Sitten suljen sen. Hän on silloin meidän vallassamme.

— Se on helppoa ja selvää.

— Niin kyllä, mutta seuraavaa askelta sietää tuumia. Ei hänestä niinkään helposti suoriuduta. Hänellä

on hyvät aseet. Minä olen petkuttanut häntä aikalailla, mutta hän on kuitenkin luultavasti varuillaan. Otaksukaamme, että minä vien hänet suoraan päätä huoneeseen, jossa on seitsemän miestä, kun hän odotti tapaavansa minut yksin. Silloin on ryhdyttävä ampumaan ja joku meistä saattaa haavoittua.

— Niin se on.

— Ja melu tuo jokaisen kirotnun poliisin kaupungista kimppuumme.

— Luulen, että olet oikeassa.

— Näin on minusta meneteltävä: Te olette kaikki suuressa huoneessa — samassa, jonka näitte käydessänne luonani. Minä avaan hänelle oven, vien hänet vierashuoneeseen oven vieressä ja jätän hänet sinne siksi aikaa kun menen hakemaan papereita. Silloin voin kertoa teille miten asiat luonnistuvat. Sitten palaan hänen luokseen joitakin papereita mukana. Kun hän lukee niitä, hyökkään minä hänen kimppuunsa ja tartun hänen pistooliinsa. Te kuulette minun huutavan ja riennätte huoneeseen. Mitä pikemmin sitä parempi, sillä hän on yhtä vahva kuin minä, ja minun käy ehkä vaikeaksi hallita häntä. Mutta luulen, että se käy päinsä kunnes te tulette.

— Se on hyvä tuuma, sanoi Mc Ginty. Osasto tulee olemaan sinulle kiitollisuuden velassa tästä. Arvaan, kuka tulee minun jälkeeni istumaan puheenjohtajan tuolilla.

— Enhän ole, Neuvos, juuri muuta kuin uusi tulokas, sanoi Mc Murdo, mutta hänen kasvonsa osoittivat mitä hän ajatteli suuren miehen kohteliaisuudesta.

Kotiin palattuaan hän suoritti omat valmistuksensa kauheaa iltaa varten, joka häntä odotti. Ensin hän puhdisti, öljysi ja latasi Smith- ja Wesson-revolverinsa. Sitten tarkasti hän huonetta, jossa salapoliisi ajottiin saada satimeen. Se oli suuri huone, pitkä honkapöytä oli keskellä ja suuri tulisija toisessa päässä. Kaikilla muilla seinillä oli akkunoita. Niissä ei ollut luokkuja — vain kevyet läpinäkyvät verhot. Mc Murdo tutki niitä tarkkaan. Epäilemättä hän ajatteli, että tämä oli liian alttiina ihmisten katseille niin salaisen tehtävän näyttämöksi. Mutta kun se oli niin kaukana tiestä, ei se ollut niin tärkeä seikka. Lopulta hän keskusteli asiasta asuintoverinsa kanssa. Scanlan vaikka olikin Scowrer, oli hyväluontoinen pieni mies, joka oli liian heikko vastustakseen toveriensa mielipidettä, mutta joka salaisesti kauhistui veritöitä, joihin hänen toisinaan oli täytynyt ottaa osaa. Mc Murdo kertoi hänelle lyhyesti mitä oli tekeillä.

— Ja sinun sijassasi, Mike Scanlan, pysyisin tämän yön poissa kotoa. Ennen aamua tulee täällä vuotamaan verta.

— No, olkoon menneeksi sitten, Mac, vastasi Scanlan, ei minulta puutu halua, vaan hermoja. Kun näin johtaja Dunnin kaatuvan kuonäläjään siellä kaivoksella, oli se enemmän kuin hermoni saattoivat kestää. Minä en ole luotu siihen, kuten sinä ja Mc Ginty. Jollei osasto ajattele minusta paha, teen niinkuin neuvoit minua ja jätän teidät illaksi omiin oloihinne.

Miehet tulivat varhain, kuten oli sovittu. He olivat ulkonaisesti kunnioitettavia kansalaisia, hyvinpuettuja ja siistejä, mutta kasvojentuntija olisi nuo lujasti yhteenpuristetut huulet ja säälimättömät silmät nähdessään arvellut Birdy Edwardsin olevan hukassa. Tässä huoneessa ei ollut ainoatakaan, jonka kädet eivät olisi toistakymmentä kertaa olleet veren tahraamat. He olivat yhtä paatuneet murhaamaan ihmisiä kuin teurastaja tappamaan lampaita. Pelloittavin luonnollisesti sekä ulkomuodoltaan, että rikollisuutensa takia oli mahtava pomo. Harraway, sihteeri, oli laiha, katkera mies — mies, joka osaston raha-asioita käsitellessään noudatti järkähtämätöntä rehellisyyttä, mutta ei muulloin välittänyt rahtuakaan rehellisyydestä eikä oikeudesta. Rahastonhoitaja Carter oli keski-ikäinen mies, jolla oli tunnoton, miltei jörö kasvojenilme ja keltainen pergamentti-iho. Hänellä oli mainio järjestämiskyky ja miltei jokaisen rikoksen yksityiskohdat olivat lähtöisin hänen kekseliäistä aivoistaan. Molemmat Willabyt olivat toiminnan miehiä, pitkiä, notkeita nuorukaisia päättäväisine kasvoineen, kun taas heidän toveriaan Tiikeri Cormacia, kömpelöä, tummaa nuorukaista hänen omat toverinsakin pelkäsivät hänen julmuutensa takia. Sellaiset olivat miehet, jotka tänä yönä olivat kokoontuneet Mc Murdon asuntoon surmataksaan Pinkertonin salapoliisin.

Heidän isäntänsä oli asettanut whiskyä pöydälle ja he olivat kiiruhtaneet valmistamaan mieltään odottavaa tehtävää varten. Baldwin ja Cormack olivat jo puolittain juovuksissa ja juoma oli saattanut ilmi kaiken heidän julmuutensa. Cormack koetti käsillään takkaa — sitä oli lämmitetty, sillä kevytyöt olivat vielä kylmät.

— Sitä ehkä tarvitaan, sanoi hän kiroten.

— Niin kyllä, sanoi Baldwin käsittäen hänen tarkoituksensa. Meidän täytyy saada hänestä totuus irti keinolla millä tahansa.

— Me saamme kyllä tietää totuuden, olkaa huoleti, sanoi Mc Murdo. Tällä miehellä oli rautaiset hermot, sillä vaikka koko tehtävän paino oli hänen hartioillaan, oli hänen katsantonsa yhtä kylmä ja huoleton kuin ennenkin. Toiset huomasivat sen ja kehuivat häntä.

— Olet oikea mies häntä hoitamaan, sanoi pomo hyväksyen. Hän ei aavista mitään ennenkuin kätesi on hänen kurkussaan. On vahinko, ettei akkunoissasi ole luukkuja.

Mc Murdo kulki akkunalta akkunalle ja kohenteli verhoja niin että ne tiiviimmin peittivät akkunan.

— Varmasti ei kukaan voi nyt vakoilla meitä ulkopuolelta. Määräaika on jo aivan lähellä.

— Kukaties ei hän tule. Kukaties hän aavistaa vaaraa, sanoi kirjuri.

— Hän tulee, olkaa huoletta, vastasi Mc Murdo. Hän on yhtä innokas tulemaan, kuin te olette näkemään häntä. Kuulkaa tuota!

He istuivat kaikki kuin vahakuvat, toisilla pysähtyi lasi puolitiessä huulille. Kolme kovaa koputusta kuului ovelta.

— Hiljaa!

Mc Murdo kohotti varoittaen kätensä. Miehet vaihtoivat riemuitsevia katseita ja kädet hypistelivät kätkettyjä aseita.

— Ei ääntäkään, jos henkenne on kallis! kuiskasi Mc Murdo, kun läksi huoneesta sulkien oven huolellisesti jälkeensä.

Jännittäen kuuloaan murhaajat odottivat. He kuulivat toverinsa askeleet käytävässä. He kuulivat hänen avaavan ulko-oven. Siellä vaihdettiin muutamia sanoja tervehdykseksi. Sitten he kuulivat vieraat askeleet ja vieraan äänen. Hetkistä myöhemmin kuului oven paukahdus ja avaimen kiertyminen lukossa. Heidän saaliinsa oli varmasti satimessa. Tiikeri Cormac nauroi kamalasti ja pomo Mc Ginty pani suuren kätensä hänen suulleen.

— Olkaa hiljaa, mieletön! kuiskasi hän. Saatatte meidät kaikki turmioon.

Viereisestä huoneesta kuului keskustelun muminaa. Se tuntui loppumattomalta. Sitten ovi aukeni ja Mc Murdo tuli näkyviin sormi huulilla.

Hän tuli pöydän päähän ja katseli ympärilleen. Hän oli muuttunut. Hänen ryhtinsä oli miehen, joka suorittaa suurtekoja. Hänen kasvonsa olivat lujat kuin graniitti. Hänen silmänsä säihkyivät tulisesti silmälasien takaa. Hänestä oli tullut ilmeinen miesten johtaja. He tuijottivat häneen kiihkeällä mielenkiinnolla, mutta hän ei sanonut mitään. Yhä samalla kummallisella katseella hän katsoi miehestä mieheen.

— No, sanoi pomo Mc Ginty viimein, onko hän täällä? Onko Birdy Edwards täällä?

— Kyllä, vastasi Mc Murdo hitaasti, Birdy Edwards on täällä. Minä olen Birdy Edwards!

Tämän lyhyen keskustelun jälkeen kului kymmenen sekuntia, joiden aikana huonetta olisi voinut luulla tyhjäksi, niin syvä oli hiljaisuus. Kattilan sihiseminen liedellä kuului selvästi. Seitsemän miehen kalpeat kasvot, kaikki kääntyneinä tuohon mieheen, joka vallitsi heitä, oli äärimmäinen kauhu jähmetyttänyt. Sitten kuului äkkiä lasin kilinää, kun joka akkunasta tunki sisään pyssynpiippu ja akkunaverhot putosivat kannattimiltaan. Sen nähdessään päästi pomo Mc Ginty haavoitetun karhun mörinän ja säntäsi puoli-avoimelle ovelle. Kohotettu revolveri kohtasi hänet siellä ja tähtäimen takaa säihkyivät Hiili- ja Rautaseudun poliisikuntaan kuuluvan kapteeni Marvinin tuimat, siniset silmät. Pomo perääntyi ja vaipui takaisin tuoliinsa.

— Olette paremmassa turvassa siinä, Neuvos, sanoi mies, jonka he olivat tunteneet Mc Murdona. Ja ellette te, Baldwin, ota kättänne pyssystänne, säästätte mestaajalta vaivan. Irti käsi, tai Jumalan nimessä — Kas niin. Neljäkymmentä asetettua miestä piirittää taloa, ja voitte itse päättää, onko teillä mahdollisuutta päästä pakoon. Ottakaa heidän pyssynsä, Marvin.

Noiden pyssynpiippujen uhatessa ei ollut mahdollisuutta vastarintaan. Miehiltä otettiin aseet. Juroina, typertyneinä ja hyvin kummissaan he yhä istuivat pöydän ympärillä.

— Tahtoisin sanoa teille muutaman sanan ennenkuin eroamme, sanoi mies, joka oli saanut heidät satimeen. Arvaan, ettemme enää tapaa toisiamme, ennenkuin näette minut todistajain paikalla oikeussalissa. Annan teille hiukan ajateltavaa siksi. Tiedätte nyt, kuka olen. Vihdoinkin voin lyödä korttini pöytään. Olen Birdy Edwards Pinkertonin toimistosta. Minut valittiin kukistamaan

rosvojoukkionne. Minulla oli vaikea ja vaarallinen peli hoidettavana. Ei kukaan, ei ainoakaan sielu, ei läheisimpäni eikä rakkaimpanikaan tiennyt että minä pelasin sitä, lukuunottamatta kapteeni Marvinia ja työnantajiani. Mutta se on tänä yönä lopussa. Jumalan kiitos, ja minä olen voittaja.

Seitsemät kalpeat, julmat kasvot katsoivat häneen. Heidän silmänsä kuvastivat leppymätöntä vihaa. Hän luki säälimättömän uhkauksen.

— Kenties te ajattelette, että peli ei ole vielä lopussa. No, minun on pidettävä varani. Joka tapauksessa on muutamilta teistä peli lopussa ja paitsi teitä pääsee kuusikymmentä muuta tänä yönä vankilaan. Kerronpa teille, että kun sain tämän tehtävän, en uskonut että sellaista seuraa kuin teidän oli olemassakaan. Ajattelin, että ne olivat sanomalehtien juttuja ja että todistaisin ne siksi. Minulle kerrottiin, että sillä oli jotakin yhteyttä Vapaitten Miesten kanssa ja menin siksi Chicagoon ja toimitin itseni jäseneksi. Silloin olin entistä varmempi siitä että kaikki oli vain sanomalehtien juttuja, sillä minä en huomannut seurassa mitään pahaa vaan paljon hyvää. Kuitenkin oli minun suoritettava tehtäväni loppuun ja minä tulin hiililaaksoon. Tänne tultuani sain tietää olleeni väärässä ja etteivät nuo jutut olleetkaan pelkkää lorua. Jäin siis tänne ottaakseni selon asioista. En milloinkaan surmannut miestä Chicagossa. En ole elämässäni tehnyt väärää dollarinrahaa. Ne rahat, jotka annoin teille olivat yhtä oikeita kuin mitkä muut tahansa, mutta en ole milloinkaan käyttänyt rahaa paremmin. Tiesin keinon miten päästä suosioonne ja siksi uskottelin teille, että laki minua ahdisti. Kaikki vaikutti niinkuin olin ajatellutkin.

Niin liityin helvetilliseen Osastoonne ja otin osaa neuvotteluihinne. Ehkä sanotaan, että olin yhtä kuin tekin. Ihmiset voivat sanoa mitä haluavat, nyt kun olen saanut teidät kiinni. Mutta mikä on totuus? Sinä yönä, jolloin minut otettiin jäseneksi, te löitte vanhaa Stangeria. En voinut varoittaa häntä, sillä siihen ei ollut aikaa, mutta minä pidätin kättänne, Baldwin, kun olitte tappamaisillanne hänet. Jos olen joskus ehdottanut rikoksia, pitääkseni paikkani keskuudessanne niin olivat ne rikoksia, jotka tiesin voivani estää. En voinut pelastaa Dunnia ja Menziesia, sillä en tiennyt kylliksi, mutta aijon pitää huolen siitä, että heidän murhaajansa hirtetään. Varoitin Chester Wilcoxia, niin että kun räjähytin hänen talonsa ilmaan, olivat hän ja hänen väkensä turvassa. Tehtiin monta rikosta, joita en voinut estää, mutta jos muistelette ja ajattelette kuinka usein uhrinne tuli kotiin toista tietä, tai oli kaupungissa kun te väijyitte häntä, tai pysyi sisällä kun te luulitte hänen tulevan ulos, niin huomaatte työni.

— Te kirottu petturi! kähisi Mc Ginty hampaittensa välistä.

— Niin kyllä, John Mc Ginty, voitte nimittää minua siksi, jos se lievittää mielipahaanne. Te ja teidän kaltaisenne olette olleet Jumalan ja ihmisten vihollisia tällä seudulla. Tarvittiin miestä joka asettui teidän ja noiden mies- ja naisraukkojen väliin, joita te piditte pinteessä. Oli vain yksi keino, jolla sen saattoi tehdä ja minä käytin tuota keinoa. Sanotte minua "petturiksi", mutta monet tuhannet tulevat nimittämään minua "vapauttajaksi", joka meni helvettiin vapauttaakseen heidät. Kolme kuukautta on sitä kestänyt. En tahtoisi enää uudelleen kolmea sellaista kuukautta, vaikka saisin kaikki maailman aarteet. Minun täytyi jatkaa peliäni, kunnes jokainen salaisuus oli hallussani ja jokainen mies vallassani. Olisin odottanut vielä hiukan kauvemmin ellen olisi saanut tietää, että salaisuuteni oli tulemaisillaan ilmi. Kaupunkiin oli tullut kirje, joka olisi ilmaissut sen teille kaikille. Silloin minun täytyi toimia ja toimia nopeasti. Minulla ei ole mitään muuta sanottavaa teille, kuin tämä: kun viimeinen hetkeni tulee, on minun helpompi kuolla ajatellessani työtä, jonka olen suorittanut tässä laaksossa. Nyt, Marvin, en tahdo pidättää teitä kauvemmin. Viekää heidät vankilaan.

On enää vähän kerrottavaa. Scanlan oli saanut sinetöidyn kirjeen viedäkseen miss Ettie Shafterille — tehtävä, jonka hän otti vastaan silmää iskien ja hymyillen. Varhain aamulla muuan kaunis nainen ja muuan huolellisesti puettu mies astuivat erikoisjunaan, jonka rautatieyhtiö oli lähettänyt ja joka nopeasti ja kertaakaan pysähtymättä vei heidät pois vaaralliselta seudulta. Tämä oli viimeinen kerta, kuin Ettie tai hänen rakastettunsa kävi Kauhun Laaksossa. Kymmenen päivää myöhemmin he viettivät häitään Chicagossa, vanhan Jacob Shafterin ollessa todistajana.

Scowrerien oikeudenkäynti toimitettiin kaukana seudulta, missä heidän puoluelaisensa olisivat voineet häiritä lainvalvojaa. Turhaan he taistelivat. Turhaan Osaston rahat — rahat, jotka oli kiristetty pakkoveroilla kokonaiselta tienoolta — virtasivat kuin vesi heidän koettaessaan pelastaa heitä. Heidän puolustajiensa kaikki temput eivät voineet järkyttää tuota kylmää selvää todistusta, jonka antoi henkilö, joka tunsu yksityiskohtaisesti heidän elämänsä, heidän järjestönsä ja heidän rikoksensa. Vihdoin niin monen vuoden kuluttua oli heidät saatu kukistetuiksi ja hajoitetuiksi. Mc Ginty kohtasi kuolemansa mestauslavalla ruikuttaen ja kiemurrellen, kun hänen viimeinen hetkensä koitti. Kahdeksan hänen pääpuoluelaisistaan jakoi hänen kohtalonsa. Viisikymmentä muuta sai eripituisia vankeusrangaistuksia. Birdy Edwardsin työ oli suoritettu loppuun.

Eikä kuitenkaan kuten hän arvasi ollut peli vielä lopussa. Oli pelattava vielä toinenkin peli ja sitten yhä useampia. Ted Baldwin oli näet välttänyt mestauslavan; niinikään molemmat Willabyt; niinikään monet muut joukkueen kurjimmista jäsenistä. Kymmenen vuotta he olivat poissa maailmasta ja sitten

tuli päivä, jolloin he jälleen olisivat vapaana — päivä jona Edwards, joka tunsu miehensä, varmasti tiesi rauhallisen elämänsä loppuvan. He olivat vannoneet kaiken sen nimessä, mitä pitivät pyhänä, vuodattavansa hänen verensä kostoksi tovereittensa puolesta. Ja hyvin he koettivat pitää valansa. Chicagosta hänet karkoitettiin kahden murhayrityksen jälkeen jotka olivat niin vähällä onnistua, että hän oli varma siitä, että kolmas kerta olisi onnistunut. Chicagosta hän meni muutettuaan nimeä Kaliforniaan ja siellä valo joksikin aikaa sammui hänen elämästään, kun Ettie Edwards kuoli. Vielä kerran oltiin hänet vähällä surmata ja vielä kerran hän Douglas-nimisenä työskenteli kaukaisessa kaivoksessa, missä englantilaisen Barker-nimisen osakkaan kera hankki omaisuuden. Viimein sai hän varoituksen, että verikoirat olivat hänen jäljillään ja läksi — juuri ajoissa — Englantiin. Ja täällä eli John Douglas, joka toisen kerran nai arvoisensa puolison viisi vuotta Sussexilaisen maalaisherrasmiehen elämää, joka päättyi niihin kummallisiin tapauksiin, joista olemme kertoneet tämän teoksen ensimmäisessä osassa.

Jälkikirjoitus.

Poliisioikeuden istunnot olivat päättyneet ja John Douglasin juttu oli lykätty korkeampaan oikeuteen. Niinikään oli valitusoikeus käsitellyt asiaa ja vapauttanut hänet koska hän oli toiminut itsepuolustuksesta. "Viekää hänet kaikin mokomin pois Englannista", kirjoitti Holmes hänen vaimolleen. "Täällä on voimia, jotka saattavat käydä vaarallisemmiksi, kuin ne, jotka hän on välttänyt. Miehenne ei ole turvassa Englannissa."

Kaksi kuukautta oli kulunut ja juttu oli jossain määrin haihtunut mielestämme. Silloin pistettiin eräänä aamuna arvoituksellinen kirje kirjelaatikkoomme. "Hyvä Jumala, mr Holmes! Hyvä Jumala!" kuului tämä kummallinen kirje. Siinä ei ollut päällekirjoitusta eikä nimimerkkiä. Minä nauroin omituiselle viestille, mutta Holmes näytti odottamattoman vakavalta.

— Pirullista, Watson! huomautti hän ja istui kauvan otsa rypyssä.

Myöhään yöllä emäntämme mrs Hudson tuli sanomaan, että muuan herrasmies halusi tavata Holmesia ja että asia oli erinomaisen tärkeä. Aivan hänen kintereillään tuli mr Cecil Barker, ystävämme vallihaudan ympäröimästä herraskartanosta. Hänen kasvonsa olivat vääristyneet ja valjut.

— Olen saanut pahoja uutisia — hirveitä uutisia, mr Holmes, sanoi hän.

— Sitä pelkäsinkin, sanoi Holmes.

— Oletteko saanut sähkösanoman?

— Olen saanut kirjeen henkilöltä, joka on saanut.

— On kysymys Douglas-parasta. Minulle kerrottiin, että hänen nimensä on Edwards, mutta minulle on hän aina oleva John Douglas Benito Canyonista. Kerroin teille, että he läksivät yhdessä Etelä Afrikaan *Palmyrassa* kolme viikkoa takaperin.

— Niin juuri.

— Laiva saapui Kap-kaupunkiin viime yönä. Sain tänä aamuna mrs Douglasilta tämän sähkösanoman.

"Jack on pudonnut mereen myrskyssä St. Helenan luona. Kukaan ei tiedä miten onnettomuus tapahtui — Ivy Douglas."

— Haa! Niinkö se tapahtuikin? sanoi Holmes miettiessään. No, enhän epäillytkään, ettei ollut taitavasti järjestetty.

— Tarkoitatte, ettette pidä sitä tapaturmana?

— Enhän toki.

— Se oli murha?

— Tietysti!

— Niin minäkin arvelen. Nuo pirulliset Scowrerit, tuo kirottu kostonhimoinen rikollisjoukkio —

— Ei, ei, hyvä herra, sanoi Holmes. Siinä näkyy mestarin käsi. Nyt ei ole kysymys poikkisahatusta haulikosta, kömpelöistä kuusipiippuisista revolvereista. Voitte tuntea vanhan mestarin

pensselinvedosta. Minä tunnen Moriarty'n suunnitteleman rikoksen, kun näen sellaisen. Tämä rikos on pantu toimeen Lontoosta käsin eikä Amerikasta käsin.

— Mutta mistä syystä?

— Siksi, että sen on tehnyt mies, joka ei saata epäonnistua — mies, jonka erikoinen asema riippuu siitä tosiasista, että hänen aina täytyy onnistua. Suuria aivoja ja suurta järjestöä on käytetty yhden ainoan miehen tuhoamiseen. Se on pähkinän murskaamista vasaralla — mieletöntä voimien tuhlausta — mutta pähkinä on yhtä kaikki hyvin pontevasti muserrettu.

— Kuinka tuli tämä mies sekaantuneeksi juttuun.

— Voin ainoastaan sanoa, että ensimmäiset tietomme tästä asiasta saimme eräältä hänen alipäälliköltään. Noilla amerikalaisilla oli hyvät tiedot. Koska heillä oli Englannissa tehtävä suoritettavana, ottivat he osakkaaksi, kuten mikä tahansa muukalainen rikksellinen saattoi tehdä, tämän suuren rikosasiain mestarin. Tästä hetkestä alkaen heidän uhrinsa oli tuomittu. Ensin hän ehkä tyytyi käyttämään koneistoaan keksiäkseen heidän uhrinsa. Sitten hän ehkä neuvoi, miten rikos oli pantava toimeen. Viimein kun hän luki sanomalehdistä tämän miehen epäonnistumisesta, päätti hän itse tehdä mestariteon. Kuulitte minun varoittavan Birlstonen herraskartanossa Douglasia ja sanovan että tuleva vaara oli suurempi kuin mennyt. Olinko oikeassa?

Barker takoi voimattomassa vihassaan päätään puristetulla nyrkillään.

— Väitättekö, että meidän täytyy tynesti kärsiä kaikki tämä?
Väitättekö, ettei kukaan koskaan tule voittamaan tuota pääpoholaista?

— Ei, sitä en väitä, sanoi Holmes ja hänen silmänsä näyttivät katsovan kauas tulevaisuuteen. En väitä, ettei häntä voida voittaa. Mutta teidän täytyy antaa minulle aikaa — teidän täytyy antaa minulle aikaa!

Me kaikki istuimme muutaman minuutin hiljaa noiden terävien silmien yhä koettaessa tunkeutua verhon lävitse.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KAUHUN LAAKSO 2: SALASEURALAISET ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is

owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.